

LAKS monitor

hét tevredenheidsonderzoek
onder scholieren

2023

Duik je
mee in de
resultaten?

Voorwoord

Beste lezer,

Het Landelijk Aktie Komitee Scholieren (LAKS) presenteert met trots dit landelijke rapport over de tevredenheid van de scholieren binnen het voortgezet onderwijs: de LAKS-monitor 2023.

Het LAKS is dé belangenbehartiger van de middelbare scholier in Nederland. Dit doen we door de stem van de scholier te vertegenwoordigen in de politiek, de media en natuurlijk op middelbare scholen. Ook houdt het LAKS zich bezig met het peilen van de tevredenheid van de scholier door middel van de LAKS-monitor. Door dit te peilen, kan het LAKS zorgen voor betere handvaten voor leerlingenraden en leerlinggeledingen van de medezeggenschapsraad (MR). Zo proberen we op scholen de leerlingparticipatie, -invloed en medezeggenschap te vergroten.

Voor je ligt de achtste editie van de LAKS-monitor. Het LAKS doet al sinds 2010 onderzoek naar de tevredenheid van de vo-scholier. Voorheen deden we dit tweejaarlijks, maar vanaf dit jaar kunnen we dat jaarlijks doen! Dit jaar is de LAKS-monitor door bijna 50.000 scholieren ingevuld. Dankzij al deze scholieren kan het LAKS de belangen van de vo-scholier nog beter onder de aandacht blijven brengen. We willen daarom zowel de scholen die de monitor hebben afgenomen, als de leerlingen die de monitor hebben ingevuld, enorm bedanken voor hun inbreng!

Dit jaar heeft het LAKS drie mijlpalen behaald op de LAKS-monitor. Zo zijn we dit jaar van een tweejaarlijkse monitor, naar een jaarlijkse monitor gegaan. Daarnaast is de LAKS-monitor voor het eerst op de BES-eilanden afgenomen. Om hem daar af te kunnen laten nemen, is de hele monitor vertaald naar het Papiaments. Onze derde mijlpaal is het nog toegankelijker maken van de rapportage van de monitor. Ook dit is gelukt! De rapportage van de LAKS-monitor is namelijk veel korter in vergelijking met vorige edities. Hierdoor is het een stuk makkelijker om in alle landelijke gegevens te duiken. Daarnaast hebben we dit jaar ook voor iedere school een eigen factsheet ontwikkeld, waardoor scholen en leerlingenraden nog beter zicht hebben op wat er op hun eigen school speelt. Door al deze mijlpalen is de LAKS-monitor een nog toegankelijker en representatievere monitor geworden!

We hopen dat leerlingen en leerlingenraden met de cijfers aan de slag gaan. Om ze hierbij te helpen, heeft het LAKS een online platform gebouwd waar iedereen de resultaten van alle scholen op een laagdrempelige manier kan terugvinden. Op <https://resultaten.laks-monitor.nl> kunnen leerlingenraden hun eigen resultaten vergelijken met de landelijke resultaten en de resultaten die ze voorgaande jaren hebben behaald. Daarnaast kunnen ze hun resultaten bekijken per leerjaar, onderwijsrichting en locatie.

Het is belangrijk dat iedereen die gebruikt maakt van de resultaten van de LAKS-monitor zich bewust is van het feit dat de tevredenheid van leerlingen niet iets is dat je makkelijk in een ranglijst kan zetten. We benadrukken graag dat de resultaten van de LAKS-monitor in de eerste plaats dienen als handvat voor leerlingenraden om in gesprek te gaan met de schoolleiding en onderwijspersoneel. Achter elk cijfer in deze monitor zit een verhaal. Het doel is om dit verhaal helder te krijgen. De cijfers in deze monitor zijn nadrukkelijk niet bedoeld om scholen op af te rekenen; ze zijn bedoeld als beginpunt om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Voor nu: lees in dit rapport hoe wij, scholieren, denken over ons onderwijs, over onze participatie, over de begeleiding op school, over de organisatie op onze scholen, over lessen en over toetsen. Laten we daarna samen in gesprek gaan, om het voortgezet onderwijs in Nederland nog beter te maken! We komen de leerlingenraad hier graag bij helpen tijdens een van onze trainingen!

Namens het LAKS- bestuur,

Lars Oomens

Portefeuillehouder LAKS-Monitor

Inhoud

1 Inleiding	4	6 Inspiraak	30
1.1 Inleiding	4	6.1 Inleiding	30
1.2 Wat is de LAKS-monitor?	4	6.2 Wat doet het LAKS?	31
1.3 Het onderzoek	4	6.3 Wat kun je doen als leerlingenraad?	31
1.4 Vragenlijst en indeling in thema's	4	6.4 Factsheet	32
1.5 Respons & cleaning	6		
1.6 Leeswijzer	7	7 Sfeer en veiligheid	34
1.7 ProZO!	7	7.1 Inleiding	34
1.8 Meer weten?	7	7.2 Totaaloordeel sfeer en veiligheid	34
1.9 Factsheet	8	7.4 Wat doet het LAKS?	35
		7.5 Wat kun je doen als leerlingenraad?	35
		7.6 Factsheet	36
2 Lessen en toetsen	10		
2.1 Inleiding	10	8 Algemeen oordeel	38
2.2 Totaaloordeel lessen en toetsen	10	8.1 Inleiding	38
2.3 Totaaloordeel ict-gebruik	11	8.2 Rapportcijfer	38
2.4 Wat doet het LAKS?	12	8.3 Welke omstandigheden hebben de meeste invloed op het rapportcijfer?	39
2.5 Wat kun je doen als leerlingenraad?	13	8.4 Investeren in plezier (kwadranten)	39
2.6 Factsheet	14		
3 Leraren	16		
3.1 Inleiding	16	De LAKS bestuursleden over de resultaten!	42
3.2 Totaaloordeel leraren	16		
3.3 Wat doet het LAKS?	17		
3.4 Wat kun je doen als leerlingenraad?	17	Bijlage A	44
3.5 Factsheet	18		
		Bijlage B	50
4 Begeleiding	20	Colofon	55
4.1 Inleiding	20		
4.2 Totaaloordeel begeleiding	20		
4.3 Wat doet het LAKS?	21		
4.4 Wat kun je doen als leerlingenraad?	21		
4.5 Factsheet	22		
5 Mogelijkheden op school	24		
5.1 Inleiding	24		
5.2 Totaaloordeel begeleiding op school	24		
5.3 Wat doet het LAKS?	26		
5.4 Wat kun je doen als leerlingenraad?	27		
5.5 Factsheet	28		

Inleiding

1.1 Inleiding

Het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) zet zich in voor goed onderwijs aan scholieren op middelbare scholen. Sinds 2010 doet LAKS dan ook onderzoek naar hoe het op school gaat met scholieren: de LAKS-monitor.

1.2 Wat is de LAKS-monitor?

De LAKS-monitor is een onderzoek onder scholieren waarin zij in een vragenlijst kunnen aangeven waar ze tevreden over zijn of waar verbetering nodig is. Tot 2022 werd de monitor elke twee jaar uitgevoerd, vanaf dit jaar wordt het onderzoek jaarlijks uitgevoerd. In 2023 konden scholen voor de achtste keer aan de LAKS-monitor deelnemen.

LAKS wordt gesteund door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), zodat scholen en leerlingenraden de uitkomsten kunnen inzien. Onderzoeksbureau ResearchNed zorgt ervoor dat de online vragenlijst ingevuld kan worden. In dit rapport staan de uitkomsten van de LAKS-monitor.

LAKS komt op voor alle scholieren in Nederland. Met de LAKS-monitor weet men hoe tevreden scholieren zijn en waar men nog aan kan werken. Ook kan LAKS leerlingraden helpen met wat zij op hun school kunnen verbeteren en hoe ze dit kunnen doen.

1.3 Het onderzoek

Vanaf 1 oktober 2022 konden scholen laten weten dat ze de LAKS-monitor af willen nemen. Een overzicht van de deelnemende scholen vind je in bijlage A. Vanaf 17 oktober 2022 konden scholen vervolgens aangeven welke klassen mee mochten doen. Dit mochten scholen zelf kiezen, maar we hebben ze uitgelegd dat het beter is om in elk geval alle onderwijsrichtingen en leerjaren de vragenlijst in te laten vullen. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de antwoorden iets zeggen over de hele school. Dit is ook belangrijk omdat de uitkomsten te zien zijn op de scholenvergelijkingssite van de VO-raad (Scholen op de Kaart)¹.

Voor iedere aangemelde klas, kreeg de school een apart wachtwoord, waarmee alle scholieren uit die klas de vragenlijst online in konden vullen. Het invullen gebeurde tussen 1 december 2022 en 30 april 2023, meestal in de klas. Via het gebruikte wachtwoord konden de onderzoekers zien bij welke school de ingevulde antwoorden horen. Daarom was het niet nodig om elke scholier te vragen op welke school zij zaten. Voor elke school is ook de basisinformatie van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) aan de resultaten gekoppeld. Hierdoor weten we bijvoorbeeld in welke provincie de school staat en hoeveel scholieren er naar deze school gaan.

1.4 Vragenlijst en indeling in thema's

Vorig jaar werd voor het eerst de vernieuwde vragenlijst afgenomen; dit jaar gebruiken we deze opnieuw. In de LAKS-monitor staan vragen over allerlei onderwerpen, zoals over lessen en toetsen maar ook over de sfeer op school. Voor de meeste thema's is een totaaloordeel berekend. Dat is een overkoepelende score op dat thema, die we hebben berekend met losse vragen die bij elkaar horen (op basis van statistische analyses). Bij elk hoofdstuk in dit rapport geven we aan welke vragen er bij het totaaloordeel van dat thema horen, en welke vragen alleen los zijn bekeken.

Meer informatie over de totstandkoming van de totaaloordelen kun je vinden op de in het voorwoord genoemde resultatenwebsite.

1.5 Respons & cleaning

Aan de LAKS-monitor 2023 deden 75 scholen (12% van alle scholen in het voorgezet onderwijs) met in totaal 104 verschillende locaties mee. Dat zijn iets minder scholen en locaties dan in 2022. Zo'n veertig procent (bijna 50.000) van alle scholieren binnen de deelnemende scholen is begonnen met het invullen van de vragenlijst. Uiteindelijk zijn er 43.568 ingevulde vragenlijsten gebruik om de tevredenheid van scholieren in Nederland te beschrijven (tabel 1). Ook dit aantal is iets lager dan in 2022.

	Weggelaten	(Overgebleven) respons	Deelnemende scholen	Landelijk
Populatie leerlingen			121.893	928.479
Bruto respons		48.014	39%	5%
Vragenlijst (niet) geheel ingevuld	2.534	45.480	37%	5%
Voldoende invultijd (min. 5 minuten)	1.792	43.688	36%	5%
Voldoende afwisseling (max. 85% zelfde antwoorden en minder dan 10 min. invultijd)	120	43.568	36%	5%
Aantal vestigingen		104		1.437
Aantal scholen		75		641

Tabel 1: Datacleaning

Voordat de resultaten beschreven werden, is er cleaning toegepast (het wegfilteren van resultaten omdat de antwoorden waarschijnlijk niet betrouwbaar zijn, bijvoorbeeld omdat de vragenlijst te snel is ingevuld). De cleaning was dit jaar minder streng dan voorgaande jaren, omdat verder onderzoek over de resultaten van 2022 liet zien dat dit ook kon. Ook dit werd met een deskundigenpanel samen gecontroleerd.

Wanneer iemand de vragenlijst niet tot en met de laatste vraag heeft ingevuld, nemen we geen enkel antwoord mee in de uitkomsten. Ook als de vragenlijst zo snel is ingevuld dat niet elke vraag goed gelezen kan zijn, vertrouwen we de antwoorden niet. De antwoorden van iedere scholier die minder dan vijf minuten bezig is geweest met de LAKS-monitor 2023, kunnen niet meegenomen worden in het onderzoek. De laatste controle die is gedaan, heeft te maken met de verschillen in antwoorden op de tevredenheidsvragen. Het is onmogelijk dat een scholier over (bijna) alle dingen op school precies even tevreden of ontevreden is. Te vaak hetzelfde antwoord, betekent dus ook dat de hele enquête niet meetelt.

Binnen de scholen die meededen aan de LAKS-monitor, zijn de aantallen scholieren per leerjaar, schoolsoort en geslacht anders verdeeld dan over alle scholen in heel Nederland samen. Om ervoor te zorgen dat de uitkomsten van de LAKS-monitor toch iets kunnen zeggen over de tevredenheid van de scholieren in heel Nederland, is er een zogenaamde weegfactor berekend. Met een weegfactor tellen de antwoorden van een groep scholieren, waarvan er minder aan de LAKS-monitor meededen dan er binnen alle scholen zijn, zwaarder mee. Andersom tellen de antwoorden van groepen scholieren die binnen de LAKS-monitor een groter deel vormen dan binnen alle scholen samen, minder zwaar mee. Zo hopen we een zo kloppend mogelijk beeld te schetsen.

1.6 Leeswijzer

Nu alle achtergrondkennis op zak is, kun je zelf aan de slag met de uitkomsten van de LAKS-monitor 2023. De hoofdstukken in deze monitor zijn:

- lessen en toetsen (hoofdstuk 2);
- docenten (hoofdstuk 3);
- begeleiding (hoofdstuk 4);
- mogelijkheden op school (hoofdstuk 5);
- inspraak (hoofdstuk 6);
- sfeer en veiligheid (hoofdstuk 7);
- algemeen oordeel (hoofdstuk 8).

In de hoofdstukken 2 tot en met 7 komen per thema eerst de totaaloordelen aan bod (als die er zijn) en daarna de bijbehorende vragen. In de totaaloordelen worden de uitkomsten van de LAKS-monitor 2023 besproken voor enkele groepen scholieren apart. Zo zien we of er verschillen zijn tussen onderwijsrichtingen en leerjaren. We bespreken alleen verschillen tussen deze groepen als ze vijf procentpunt of meer én significant³ zijn. Ook maken we een vergelijking met de vorige meting, die van 2022.

Hoofdstuk 8 laat zien wat het algemene oordeel van scholieren is. Daarvoor kijken we naar het rapportcijfer dat zij hun school geven. Ook proberen we te ontdekken welke ervaringen in het onderwijs ervoor zorgen dat scholieren een hoger of lager rapportcijfer aan hun school geven. Die informatie kan scholen ook helpen om te zien waar ze iets kunnen verbeteren.

1.7 ProZO!

Via ProZO! (het kwaliteitszorgsysteem in het praktijkonderwijs) is de LAKS-monitor ook uitgezet en afgenomen. ProZo! gebruikt echter een andere antwoordschaal dan de LAKS-monitor; hierdoor zijn de resultaten moeilijk te vergelijken. De antwoorden van deze groep leerlingen op de Vensters-vragen werden dan ook níet meegenomen in deze LAKS-monitor. De LAKS-vragen werden wél met dezelfde antwoordcategorieën afgenomen; deze antwoorden zijn, bij de figuren en scores op vraagniveau, wél meegenomen in de monitor. Bij de figuren staat een asterisk (*) als deze inclusief ProZO! resultaten (2.043) zijn. Als bij de figuren géén asterisk staat (als er dus géén resultaten vanuit ProZO! zijn opgenomen), heeft slechts een kleine groep leerlingen uit het praktijkonderwijs (187) deze vragen beantwoord. Hun resultaten moeten voorzichtig worden geïnterpreteerd: ze kunnen niet zomaar gegeneraliseerd worden naar alle leerlingen uit het praktijkonderwijs.

1.8 Meer weten?

Op de website www.resultaten.laks-monitor.nl zijn de uitkomsten uit dit rapport ook online te bekijken. Hierop kunnen scholen en leerlingenraden hun resultaten vergelijken met het landelijk gemiddelde, of met de resultaten van andere scholen. Scholen die hebben meegedaan aan de LAKS-monitor ontvangen daarnaast een inlogcode voor de laks-portal waarmee ze een Excel en SPSS bestand kunnen downloaden. Hiermee kunnen ze nog dieper ingaan op de resultaten; zo kunnen ze per klas, leerjaar en onderwijsrichting zien hoe tevreden hun leerlingen zijn.

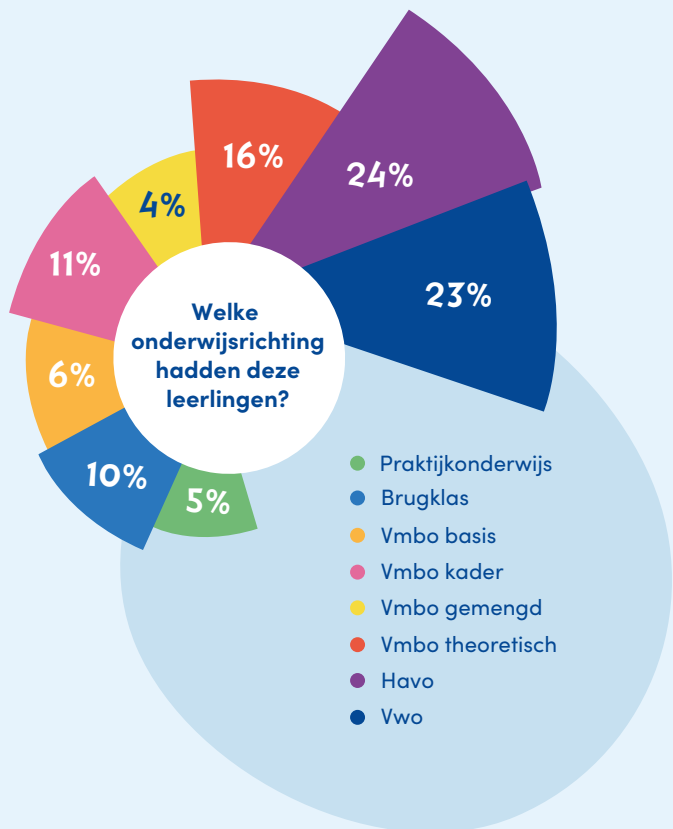
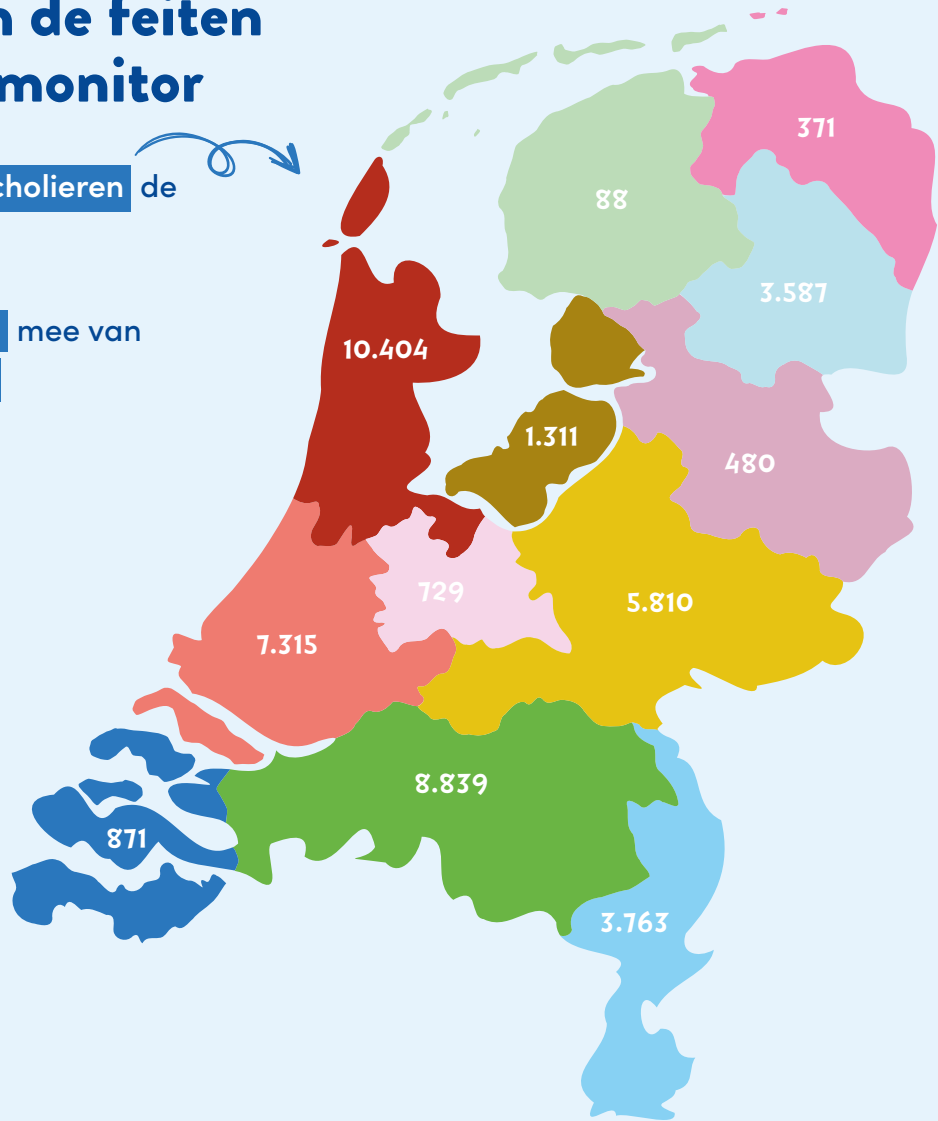
3. Significant betekent dat het onwaarschijnlijk is dat iets alleen door toeval of willekeurige factoren kan worden verklaard. Dit hebben de onderzoekers getoetst.

1.9 Een duik in de feiten van de LAKS-monitor

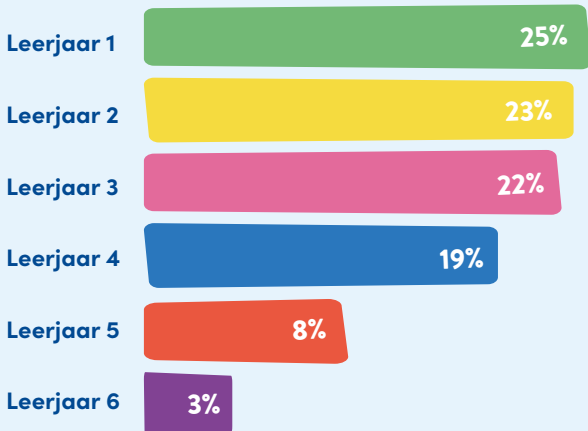
Dit jaar hebben **48.014 scholieren** de LAKS-monitor ingevuld.

Er deden **104 vestigingen** mee van **75 verschillende scholen**.

- Drenthe
- Flevoland
- Fryslân
- Gelderland
- Groningen
- Limburg
- Noord-Brabant
- Noord-Holland
- Overijssel
- Utrecht
- Zeeland
- Zuid-Holland

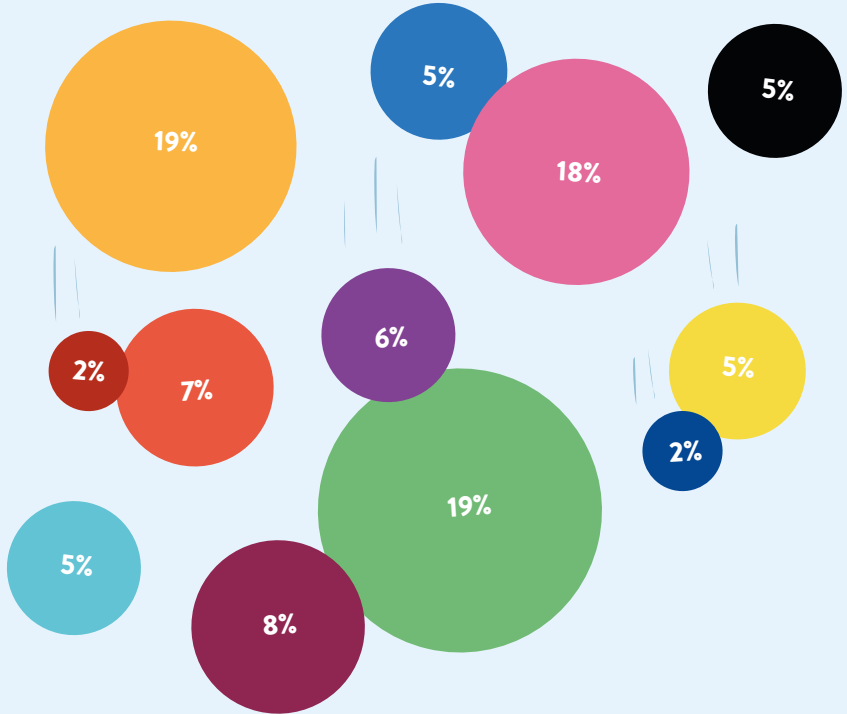
Wie vulden de LAKS-monitor in?

Welk profiel heb je gekozen?

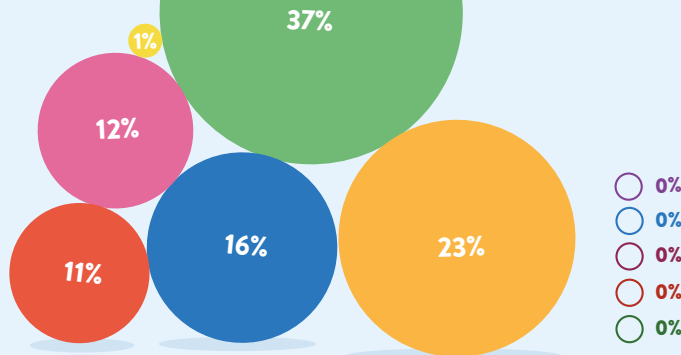
Profielkeuze vmbo

- Dienstverlening en producten
- Zorg en welzijn
- Groen
- Economie en ondernemen
- Produceren, installeren en energie
- Bouwen, wonen en interieur
- Horeca, bakkerij en recreatie
- Mobiliteit en transport
- Media, vormgeving en ICT
- Maritiem en Techniek
- Ik heb nog geen profiel gekozen
- Anders

Profielkeuze havo/vwo

- Cultuur en Maatschappij
- Economie en Maatschappij
- Natuur en Gezondheid
- Natuur en Techniek
- Combinatie profiel

Lessen en toetsen

2.1 Inleiding

Hoe tevreden zijn leerlingen over hun lessen en toetsen? In dit hoofdstuk gaan we daar verder op in met behulp van twee totaaloordelen (een over lessen en toetsen, een over ICT-gebruik) en een aantal losse vragen. Het totaaloordeel over de lessen en toetsen wordt gevormd met behulp van onderstaande zes vragen:

- Ben je tevreden over wat je leert op school?
- Doe je verschillende dingen in een les?
- Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?
- Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen?
- Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd?
- Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?

40% van de leerlingen is positief over de lessen en toetsen.

De losse vragen over lessen en toetsen die we bespreken zijn de onderstaande:

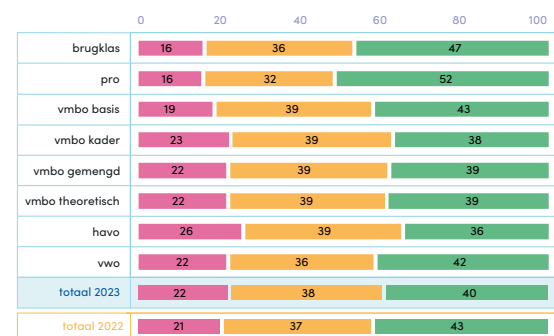
- Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen?
- Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werk?
- Ben je tevreden over de beroepsgerichte praktijklessen?

Het totaaloordeel over ICT-gebruik in de les, is gebaseerd op de volgende vragen:

- Werken computers, laptops of tablets goed op je school?
- Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?

2.2 Totaaloverzicht lessen en toetsen

Een meerderheid (40%) van de leerlingen is positief over de lessen en toetsen (figuur 2.1). Eén op de vijf leerlingen is negatief over de lessen en toetsen. Leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn het minst vaak negatief en het vaakst positief; havisten zijn juist het vaakst negatief en het minst vaak positief. Ook zijn leerlingen uit de leerweg vmbo-basis net iets vaker positief over de lessen en toetsen dan leerlingen uit de overige vmbo-leerwegen. Tenslotte zijn eerstejaars leerlingen in het algemeen positiever (54%) dan leerlingen uit de latere leerjaren (tussen de 36 en 42%).

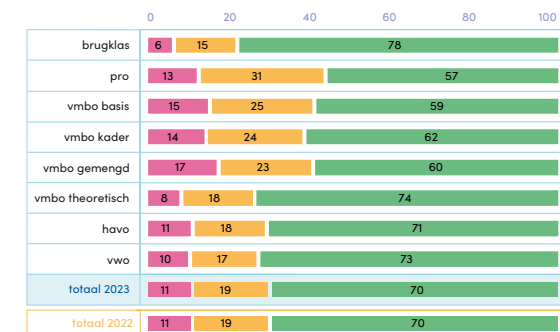

Figuur 2.1: Lessen en toetsen – totaaloordeel

70% van de leerlingen is positief over het gebruik van ICT in de les.

2.3 Totaaloordeel ict-gebruik

Net als vorig jaar is zeventig procent van de leerlingen positief over het gebruik van ICT in de les (zie figuur 2.2). Iets meer dan tien procent is hier negatief over, de rest (19%) is neutraal. Brugklassers zijn het vaakst positief over het ICT-gebruik in de klas; leerlingen uit de vmbo-basis-leerweg juist het minst vaak. Ook zijn eerstejaars vaker (80%) positief over het gebruik van ICT in de klas dan ouderejaars; vierdejaars zijn hier het minst vaak (63%) positief over.

Figuur 2.2: Ict-gebruik – totaaloordeel

Wat doet het LAKS?

We vinden het jammer dat één op de vijf leerlingen negatief is over lessen en toetsen op school. Een reden hiervoor kan zijn dat de inhoud van de vakken niet goed aansluit op wat leerlingen willen leren. Als LAKS denken we samen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en het Landelijk Expertisecentrum voor het Curriculum (SLO) mee over het verbeteren van de inhoud van de vakken. Op dit moment is het ministerie van OCW bezig met de curriculumherziening. Dit betekent dat ze opnieuw gaan kijken naar wat je moet weten en kunnen aan het einde van de middelbare school. We vinden het belangrijk dat de mening van leerlingen hierin wordt meegenomen. In het hele land is het LAKS daarom met leerlingen in gesprek gegaan over de invulling van vakken over basisvaardigheden zoals burgerschap. Het rapport over deze gesprekken is gedeeld met het ministerie van OCW zodat jullie mening over deze vakken ook daar wordt gehoord.

Een andere mogelijke verklaring voor ontevredenheid over lessen en toetsen is dat leerlingen veel prestatiedruk ervaren. We houden ons als LAKS al langer bezig met de toetscultuur en prestatiedruk. We deden bijvoorbeeld een onderzoek naar prestatiedruk in het onderwijs en daaruit concluderen we dat er een ongezonde focus op toetsen en cijfers (toetscultuur) is op middelbare scholen. Dit wordt door steeds meer onderwijspartijen en onderzoekers bevestigd. Scholieren rollen van de ene toets in de andere, en als de toets voorbij is zakt de leerstof weer snel weg. Scholieren leren dan alleen voor een cijfer, niet om kennis op te doen of toe te passen. Kortom, zweten, weten, vergeten. De afgelopen jaren hebben we dit probleem op de kaart gezet. Nu zijn we in gesprek met verschillende onderwijspartijen om de toetscultuur op scholen te verbeteren. Ook zijn we bezig met het maken

van een flyer voor leerlingenraden, over hoe zij kunnen meedenken over een beter toetsbeleid op school. Om de nadruk op toetsen te verminderen zouden we graag zien dat de onderwijsinspectie niet alleen naar meetbare resultaten kijkt, zoals cijfers van toetsen en examens, maar ook ruimte maakt voor alternatieve manieren om scholen te beoordelen. Daarnaast doet het LAKS onderzoek naar scholen waar formatief evalueren een grote rol speelt, om erachter te komen of deze manier beter werkt voor leerlingen.

We zijn blij om te zien dat bijna twee op de drie scholieren positief zijn over het gebruik van computers of digiborden in de les. Elk jaar organiseert het LAKS speciaal voor middelbare scholieren een reeks congressen over een belangrijk thema in het onderwijs. Dit jaar gingen de scholierencongressen onder andere over digitale vaardigheden. In verschillende steden zijn wij met leerlingen in gesprek gegaan over dit onderwerp, zodat we het perspectief van leerlingen mee kunnen nemen naar het ministerie van OCW. Leerlingen vinden digitale vaardigheden heel belangrijk, omdat ze er veel mee te maken hebben op school. Daarnaast zien leerlingen dit ook als een belangrijk onderdeel van hun toekomst. Ze willen hier graag goed in geschoold worden, maar merken ook dat leraren soms zelf niet digitaal vaardig genoeg zijn.

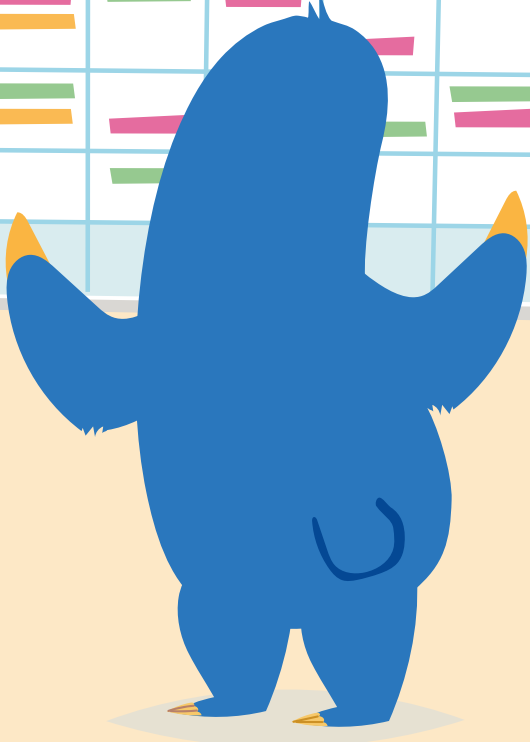

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Denk eens na over het toetsbeleid op jullie school. Dit kun je vinden in het leerlingenstatuut of in het programma van toetsing en afsluiting (PTA) van je school. Op welke manier zouden jullie graag de toetsen willen organiseren? Hebben jullie bijvoorbeeld liever een aantal korte periodes met veel toetsen, of juist toetsen verspreid over het hele jaar? En op welke manier zou je getoetst willen worden? Zou je meer praktijkopdrachten willen krijgen? Zou je in

plaats van een cijfer feedback willen krijgen? Ga hierover het gesprek aan met andere leerlingen op school, doe onderzoek in verschillende klassen en bespreek dit met de schoolleiding om zo tot een toetsbeleid te komen dat beter bij jullie school past.

Toetsen, toetsen en nog eens toetsen									

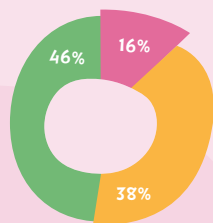

Opvallende facts

● % negatief ● % neutraal ● % positief

Figuur 2.3

Ben je tevreden over wat je leert op school?

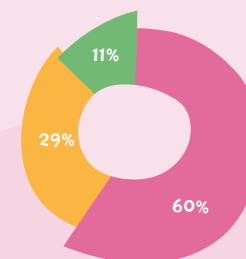
Figuur 2.4

Doe je verschillende dingen in de les?

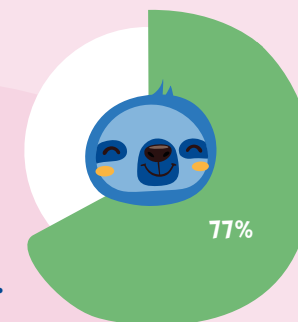
Figuur 2.9

Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen?

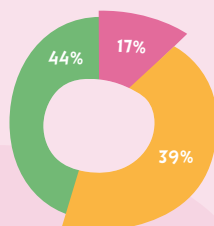
Figuur 2.10*

77% vindt dat wat ze leren op stage handig is voor werk.

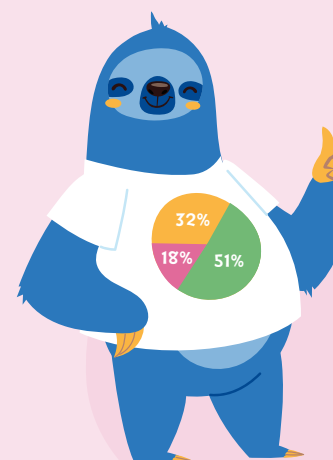
Figuur 2.5

Vertellen leraren duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?

Figuur 2.11

Ben je tevreden over de beroepsgerichte praktijklessen?

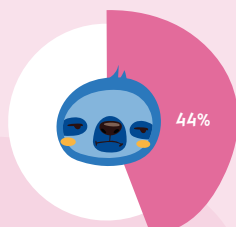
Figuur 2.6*

De meerderheid vindt dat hun toetsen goed aansluiten op wat ze geleerd hebben in de lessen.

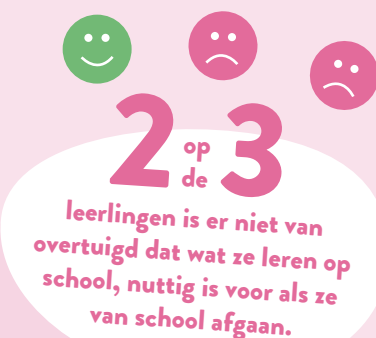
Figuur 2.7*

De meeste scholieren (44%) vinden dat vakken niet goed op elkaar worden afgestemd.

Figuur 2.8

Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?

Figuur 2.12

Werken computers, laptops of tablets goed op je school?

Figuur 2.13

Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?

Leraren

3.1 Inleiding

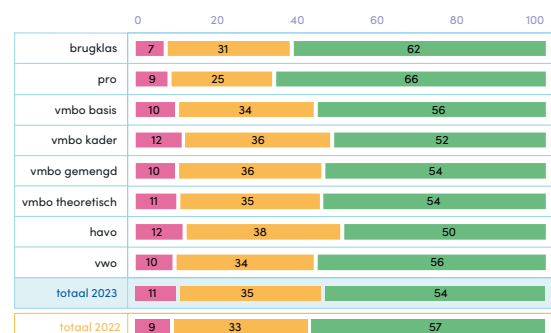
In dit hoofdstuk kijken we hoe tevreden leerlingen zijn over hun leraren. Hebben zij bijvoorbeeld genoeg tijd voor hun leerlingen en helpen ze waar dat nodig is?

Het totaaloordeel over leraren is samengesteld uit vijf vragen:

- Helpen je leraren om je best te doen op school?
- Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?
- Kunnen je leraren goed uitleggen?
- Gaan leraren goed met je om?
- Hebben leraren genoeg tijd voor je?

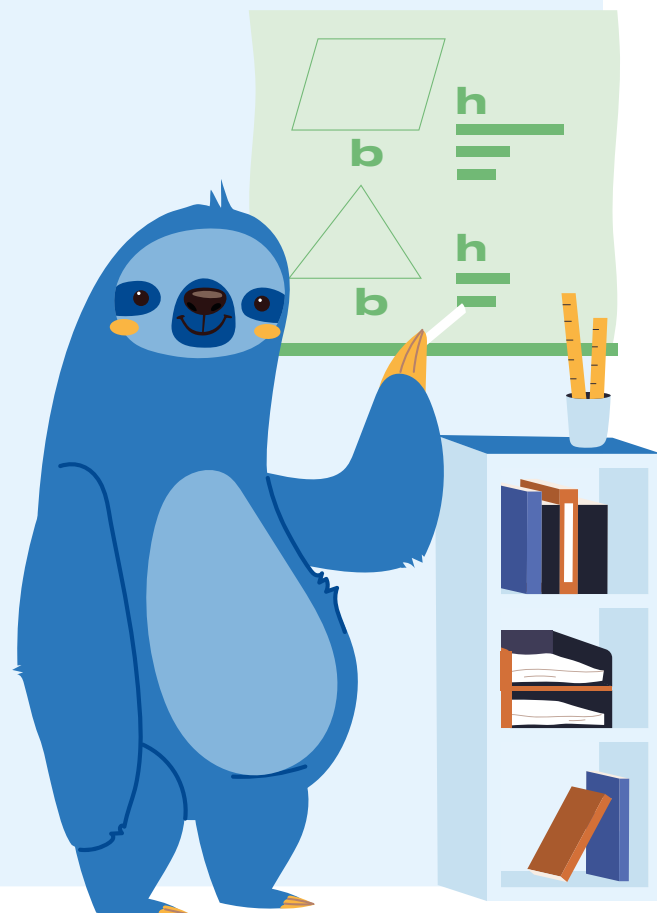
3.2 Totaaloordeel leraren

Ruim de helft van alle leerlingen in 2023 is positief over hun leraren. Eén op de tien is negatief, en de rest zit daar tussenin. Dat is iets verschoven sinds vorig jaar, zoals te zien in figuur 3.1, maar het verschil is niet heel groot. Verder zijn leerlingen in de brugklas en in het praktijkonderwijs wat vaker positief over leraren dan leerlingen in andere onderwijsrichtingen. Als we leerjaren met elkaar vergelijken zien we dat scholieren in de eerste twee jaren de leraren het vaakst positief beoordelen, en in jaar 3, 4 en 5 het minst vaak (maar alsnog is ook daar ongeveer de helft positief). Ten slotte zijn jongens wat vaker positief dan meisjes, die juist wat vaker neutraal oordelen.

Figuur 3.1: Docenten - totaaloordeel

50%
van alle leerlingen vindt
dat leraren goed kunnen
uitleggen

Wat doet het LAKS?

Het LAKS krijgt vaak signalen over de gevolgen van het lerarentekort. Daarom hebben we een pizza panel georganiseerd om dit probleem met onze leden te bespreken. Een pizza panel is een overleg op het LAKS-kantoor in Utrecht, waarbij jullie allemaal welkom zijn om mee te praten over een bepaald onderwerp onder het genot van pizza! De resultaten van het pizza panel over het lerarentekort zijn samengevat in een flyer die verspreid werd bij verschillende onderwijspartijen. Op dit moment wordt het gesprek over het lerarentekort vooral met volwassenen gevoerd, terwijl leerlingen hier juist mee te maken hebben. Met de flyer zorgen we ervoor dat het scholierenperspectief ook bekend is en zo meegenomen kan worden in besluiten.

Ook vinden we het belangrijk dat scholieren meepraten over het functioneren van hun leraren. Dit zorgt er namelijk voor dat leerlingen gemotiveerder naar school gaan, leraren zichzelf blijven verbeteren en uiteindelijk de resultaten van leerlingen beter worden. Daarom hebben we de LED (Leerlingen Evalueren Docenten) beslisboom vorig jaar vernieuwd. Dit is een schema waarmee we je handvaten geven over hoe je je leraren kunt evalueren. Je kunt deze vinden op LAKS.nl! Ook gaan we komend jaar het bijbehorende LAKS Loves LED handboek vernieuwen. Deze krijgt een spiksplinternieuwe uitstraling met nog meer tips over hoe jij het best je leraren kunt evalueren.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Bespreek de LED-beslisboom eens op school in een vergadering! Op deze manier kun je LED introduceren op je school en een plan maken met de medezeggenschapsraad (MR), leraren en de schoolleiding over hoe jullie LED kunnen gebruiken. Je kunt ook het bijbehorende LED-handboekje downloaden op onze site, dit zullen we komend jaar vernieuwen. Heb jij ideeën voor de verbetering van dit boekje? Denk met ons mee en mail naar info@laks.nl!

Opvallende facts

● % negatief ● % neutraal ● % positief

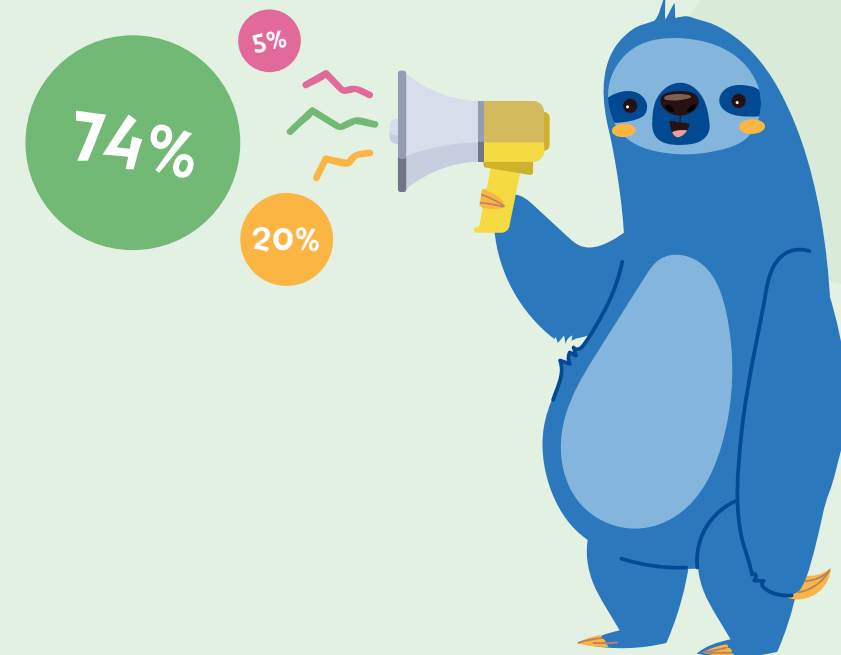
Figuur 3.2

6 op de 10 vindt dat hun leraren ze goed helpen om hun best te doen op school.

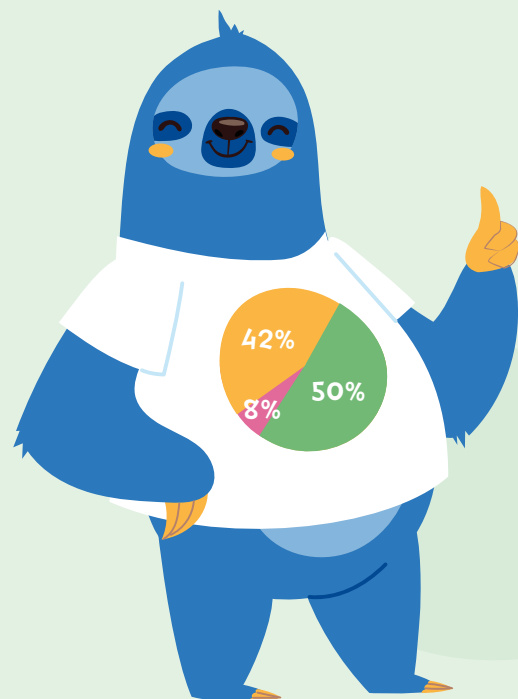
Figuur 3.5*

Gaan leraren goed met je om?

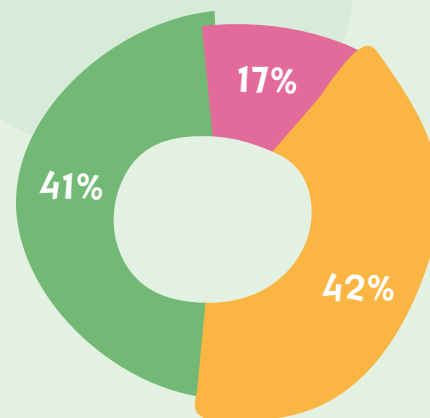
Figuur 3.3

Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?

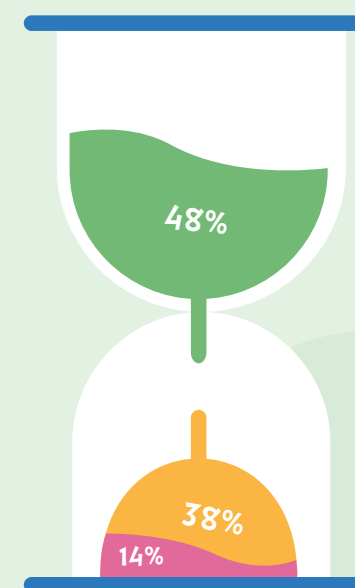
Figuur 3.4

Kunnen je leraren goed uitleggen?

Figuur 3.6*

Hebben leraren genoeg tijd voor je?

Begeleiding

4.1 Inleiding

Hoe tevreden zijn scholieren over de begeleiding die ze krijgen op school? Worden ze bijvoorbeeld goed geholpen bij het kiezen van een studie of baan, of bij persoonlijke problemen? Dat bekijken we in dit hoofdstuk.

Er is een totaaloordeel over begeleiding opgesteld, dat bestaat uit de volgende vragen:

- Ben je tevreden over je mentor?
- Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?
- Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt?
- Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden?
- Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk?

Verder hoort bij dit thema ook de losse vraag “Helpt de school bij het zoeken naar een stage?”, die alleen aan leerlingen in het praktijkonderwijs is gesteld. Ten slotte besteden we ook aandacht aan begeleiding bij de keuze voor een vakkenpakket of profiel, en voorbereiding op de eindexamens.

4.2 Totaaloordeel begeleiding

Bijna zes op de tien leerlingen is in 2023 tevreden met de begeleiding die zij op school krijgen. Dat verschilt bijna niet van vorig jaar. Van alle onderwijsrichtingen die in de figuur te zien zijn, zijn leerlingen in het praktijkonderwijs het meest positief (en minst negatief) over hun begeleiding. Van alle leerjaren zien we dat leerlingen in het eerste jaar duidelijk het vaakst positief oordelen (68%).

Figuur 4.1: Oordeel begeleiding (totaaloordeel) ● % negatief ● % neutraal ● % positief

Wat doet het LAKS?

We zijn blij om te zien dat meer dan de helft van de scholieren positief is over hoe school hen helpt met het kiezen van een volgende studie of werk. Dit maakt deel uit van de loopbaanontwikkeling en -begeleiding (LOB). Als LAKS zijn we voor een LOB-systeem waarin de leerling centraal staat. Het zou gericht moeten zijn op het goed leren kennen van jezelf. Niet via talloze vragenlijsten, maar bijvoorbeeld door het volgen van praktijkstages, zodat je ontdekt wat echt bij je past. Het LAKS heeft een checklist LOB gemaakt zodat jij makkelijk kunt zien of LOB goed geregeld is bij jou op school. Dit jaar zijn we bezig met het verbeteren van deze checklist. Daarnaast vinden we dat LOB niet pas in de laatste schooljaren aan bod zou moeten komen, maar doorlopend zou moeten zijn. Daarom hebben we een workshop aan schooldecanen gegeven over hoe zij leerlingen beter kunnen betrekken bij LOB. Zo wordt LOB ook echt voor de scholieren.

Bijna zestig procent van de leerlingen is positief over de begeleiding die zij krijgen, dat vinden we goed om te zien. Wel zien we dat meer dan een kwart van de leerlingen negatief is over de hulp die ze krijgen bij persoonlijke problemen. Dit vinden we erg veel. Het is belangrijk dat er een goed netwerk van vertrouwen is op school. Denk hierbij aan vertrouwenspersonen, mentoren of aan

andere docenten. Een goed netwerk van vertrouwen zorgt voor een fijnere sfeer op school. Het LAKS heeft een rapport uitgebracht over taboes in het onderwijs, waaruit bleek dat maar weinig leerlingen naar de vertrouwenspersonen toestappen als er iets is. Na verder onderzoek kwamen we tot de conclusie dat leerlingen vaak niet weten dat er een vertrouwenspersoon is. Het is dus belangrijk om de vertrouwenspersoon beter zichtbaar te maken of meer te betrekken bij schoolactiviteiten. Daarnaast zien we dat de drempel soms te hoog is voor leerlingen om naar een vertrouwenspersoon te stappen. Als LAKS zijn we aangesloten bij het expertise netwerk sociale veiligheid, hierbij proberen we de positie en zichtbaarheid van vertrouwenspersonen op school te verbeteren. Ook proberen wij scholen aan te moedigen om laagdrempeligere opties voor leerlingen beschikbaar te maken. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld ook terecht bij hun mentor als ze problemen hebben. Ruim 75 procent van de leerlingen is bijvoorbeeld tevreden over de mentor, waardoor een mentor een goed eerste aanspreekpunt zou kunnen zijn.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Je kunt erachter komen hoe het zit met LOB op jouw school met de checklist LOB. Hierin wordt een aantal vragen gesteld zoals: bepaalt de leerlingenraad al mee over LOB? Zijn er goede gesprekken over studiekeuze en toekomstplannen? Biedt de school inspiratie voor loopbaankeuzes? Met deze lijst kun je als leerlingenraad zien hoe het er op school voor staat met LOB en hoe jullie het graag zouden willen. Daarna kun je met school het gesprek aan gaan om LOB zo goed mogelijk vorm te geven. Ook heeft het LAKS de doorstroomflyer gemaakt. Hierop is makkelijk te zien wat zowel de school als de scholier moet doen om door te stromen.

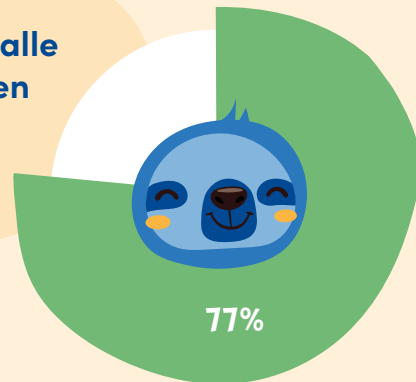

Opvallende facts

● % negatief ● % neutraal ● % positief

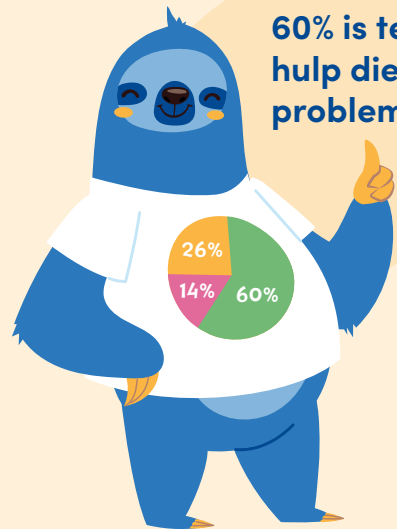
Figuur 4.2

Ruim driekwart van alle scholieren is tevreden over hun mentor.

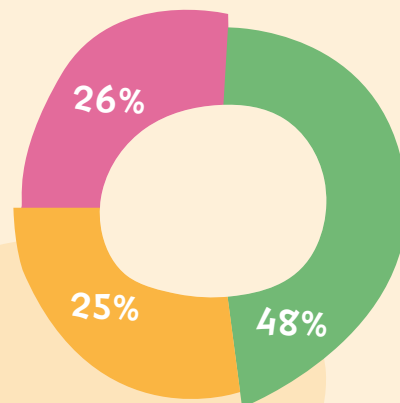
Figuur 4.3

60% is tevreden met hulp die ze krijgen bij problemen met leren.

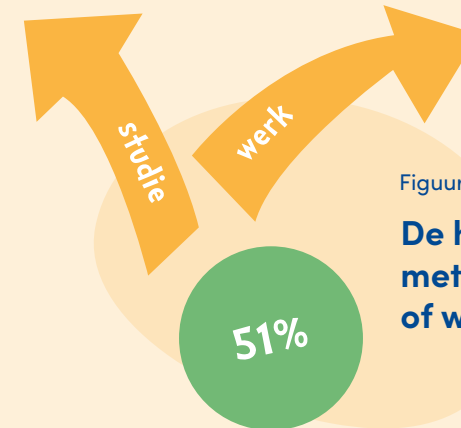
Figuur 4.4

Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt?

Figuur 4.5*

Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof ook met andere vaardigheden?

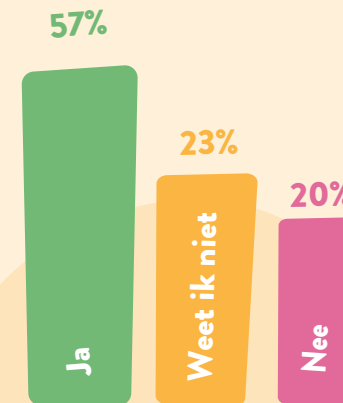

Figuur 4.6

De helft van de leerlingen is blij met hoe school ze helpt een studie of werk te kiezen.

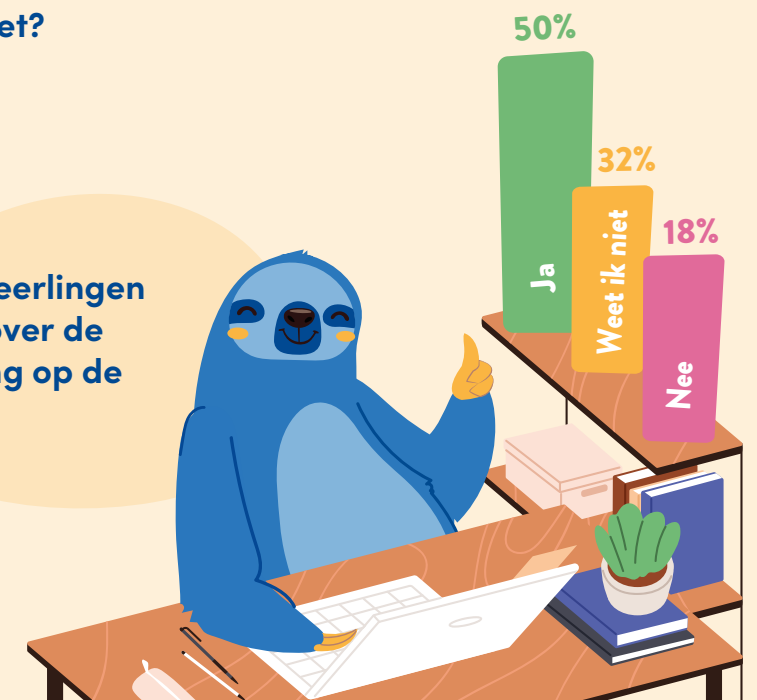
Figuur 4.8

Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket?

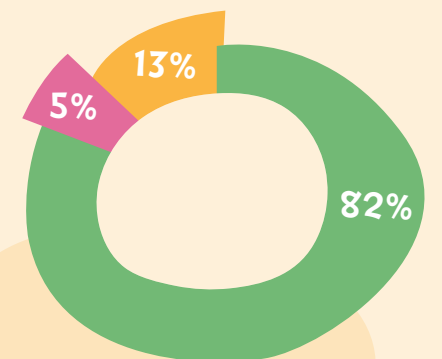
Figuur 4.9

50% van de leerlingen is tevreden over de voorbereiding op de examens.

Figuur 4.7*

Helpt de school je bij het zoeken naar een stage?

Mogelijkheden op school

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar de tevredenheid over de mogelijkheden op school. Het gaat dan bijvoorbeeld om extra activiteiten buiten de les, en de ruimtes voor pauze of zelfstudie.

Het totaaloordeel over mogelijkheden is samengesteld uit deze vragen:

- Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?
- Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?
- Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren?
- Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?
- Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren?
- Zijn de regels op je school duidelijk?

Bijna 20% van de leerlingen is negatief over de mogelijkheden op school.

Daarnaast is een losse vraag over dit onderwerp gesteld: “Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt?” Ten slotte kijken we naar leerlingen met een ondersteuningsbehoefte (bij leerproblemen, beperkingen en blijvende ziektes) en hoe tevreden zij zijn met de hulpmiddelen die ze op school krijgen.

5.2 Totaaloordeel begeleiding op school

In het totaaloordeel over mogelijkheden zien we dat van alle leerlingen in 2023 bijna zestig procent positief is (en bijna 20% negatief). Dat is ongeveer hetzelfde als in 2022. Zoals in de figuur te zien, zijn leerlingen op het vmbo en de havo wat minder positief dan in de brugklas, het praktijkonderwijs en het vwo. Als we kijken naar leerjaren zien we ook op dit thema dat leerlingen in hun eerste jaar het vaakst positief zijn (69%). Leerlingen in het vierde jaar zijn het minst vaak positief (51%).

Figuur 5.1: Oordeel mogelijkheden (totaaloordeel) % negatief % neutraal % positief

65% vindt dat de regels op school voldoende duidelijk zijn.

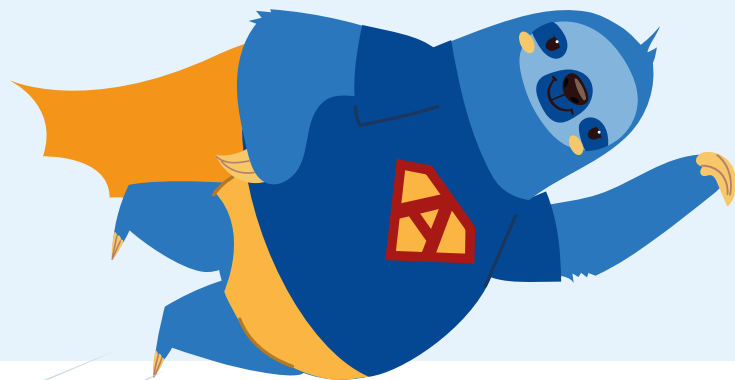
Wat doet het LAKS?

We zien dat meer leerlingen tevreden zijn over de extra activiteiten buiten de les dan vorig jaar, dat is fijn! Toch is nog steeds 29 procent van de leerlingen ontevreden; er is dus nog een slag te slaan. We hopen dat scholen veel aandacht besteden aan activiteiten buiten het reguliere lesprogramma. Dit kan bijvoorbeeld een uitstapje naar een museum, een sportdag of een schoolreis zijn, maar ook om bijles, huiswerkbegeleiding of examentraining gaan. Sinds augustus 2021 is er een nieuwe wet aangenomen over de vrijwillige ouderbijdrage. Deze moet ervoor zorgen dat alle leerlingen mee kunnen doen aan extra activiteiten buiten de les, ook wanneer ouders hier niet voor kunnen en/of willen betalen. We hopen dat de ongelijkheid tussen leerlingen hiermee wordt verminderd. Tijdens de kansentour zijn we met leerlingen in gesprek gegaan over de vrijwillige ouderbijdrage. Veel leerlingen wisten niet dat deze vrijwillig geworden is. Merk je dat je school jouw ouders/verzorgers toch verplicht om een ouderbijdrage te betalen? Neem dan contact op met het LAKS!

We zijn blij om te zien dat 65 procent van de leerlingen aangeven dat de regels op school duidelijk zijn. Maar we vinden het jammer dat bijna een kwart van de leerlingen aangeeft dat school hen niet op de hoogte houdt van de belangrijke dingen die op school gebeuren. Als LAKS vinden we het belangrijk dat je school een goede informatievoorziening heeft. Leerlingen zouden op de hoogte moeten zijn van hun rechten en plichten en de belangrijke dingen die er op school gebeuren. Al deze rechten en plichten vind je in het leerlingenstatuut van je school. Deze moet makkelijk terug te vinden zijn via bijvoorbeeld de website of magister en moet in begrijpelijke taal opgeschreven worden. Check of je deze kan vinden en bespreek de inhoud met je leerlingenraad of docenten. Ook moeten leerlingen weten waar ze op school terecht kunnen met vragen of problemen. Ook hier

kan de leerlingenraad een handje bij helpen. Het LAKS helpt ook graag bij het informeren van leerlingen; op onze website vind je allerlei informatie voor leerlingen en leerlingenraden. Daarnaast kunnen leerlingen met vragen, klachten of voor advies altijd terecht bij onze klachtenlijn.

Een op de vier scholieren geeft aan een ondersteuningsbehoefte te hebben. Van deze leerlingen geeft bijna twintig procent aan dat zij niet tevreden zijn over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor hun ondersteuningsbehoefte. Dit is al beter dan het vorig jaar in coronatijd was, toch zien wij graag dat alle leerlingen zonder problemen naar school kunnen gaan. Bovendien zouden al deze leerlingen moeten kunnen meepraten over de ondersteuning die ze krijgen. Daarom heeft LAKS jarenlang gepleit voor het invoeren van het hoorrecht. Hoorrecht betekent simpelweg dat je gehoord wordt in beslissingen die jou aangaan; jij bepaalt dan mee over de hulp die je krijgt op school. Het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap is nu bezig om deze wet uit te werken; een goede eerste stap! Maar hun invulling gaat volgens LAKS niet ver genoeg. De wet zoals deze nu bedacht is, gaat alleen gelden voor leerlingen met een ernstige ondersteuningsbehoefte voor wie een ontwikkelingsperspectief (OPP) is opgesteld. Leerlingen met een ontwikkelingsperspectief hebben met school een plan gemaakt en doelen opgesteld om zo te kijken welke zorg ze van school nodig hebben. LAKS vindt dat alle leerlingen met welke ondersteuningsbehoeftes dan ook, gebruik moeten kunnen maken van het hoorrecht, zodat er altijd naar hen geluisterd moet worden! Daarom hebben wij online feedback gegeven en met andere partijen brieven gestuurd aan de Tweede Kamer. Deze zijn behandeld tijdens het debat over passend onderwijs.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Het is belangrijk dat jullie als leerlingenraad weten wat de regels op school zijn; deze staan beschreven in het leerlingenstatuut. Dit statuut moet iedere twee jaar vernieuwd worden en de medezeggenschapsraad (MR) heeft hierover instemmingsrecht; dat betekent dat zij het eens moeten zijn met de regels van de school. Om beter op te kunnen komen voor alle medescholieren, is het dus belangrijk om hier goed naar te kijken. Waar is het statuut te vinden? Is duidelijk wat er in het statuut staat? Zijn jullie het eens met alle regels in het statuut? Zijn deze regels goed voor alle leerlingen? Misschien staan er regels in waar jullie het helemaal niet mee eens zijn; dit kunnen jullie dan aankaarten bij de MR zodat zij deze regels kunnen aanpassen. Ook kunnen jullie ervoor pleiten dat in het statuut wordt opgenomen dat de leerlingenraad

meedenkt over het samenstellen van het statuut. Zo wordt jullie mening structureel via het statuut gehoord.

Als leerlingenraad kunnen jullie ervoor pleiten dat leerlingen met welke ondersteuningsbehoefte dan ook gebruik kunnen maken van het hoorrecht, ook al hebben ze geen ontwikkelingsperspectief (OPP). De manieren van ondersteuning die een school aanbiedt, wordt vastgelegd in het schoolondersteuningsprofiel. De medezeggenschapsraad heeft hier adviesrecht over. Leerlingen kunnen dus meebeslissen over ondersteuning op school. Hebben jullie leerlingen met een ondersteuningsbehoefte in jullie leerlingenraad? Zo nee, ga eens in gesprek met deze leerlingen en bespreek waar zij tegen aan lopen en of ze tips voor de MR hebben.

Opvallende facts

● % negatief ● % neutraal ● % positief

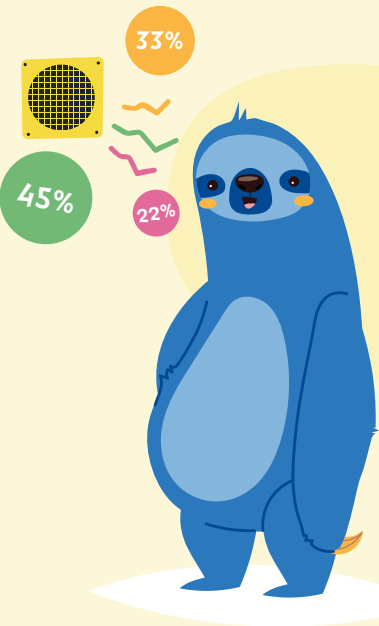
Figuur 5.2

Bijna de helft is tevreden over de extra activiteiten buiten de les.

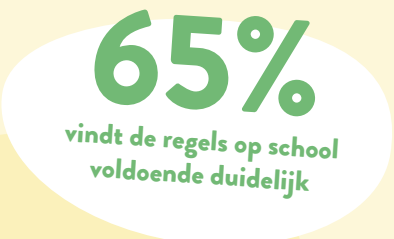
Figuur 5.3*

Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?

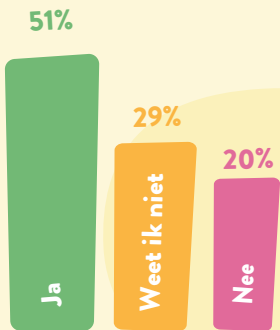
Figuur 5.6

Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren?

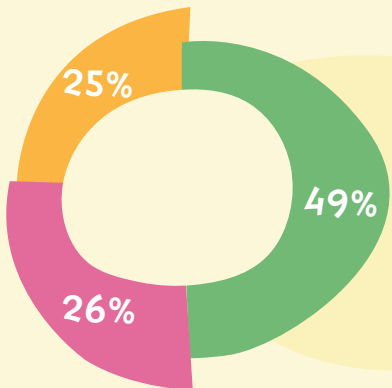
Figuur 5.7

Zijn de regels op je school duidelijk?

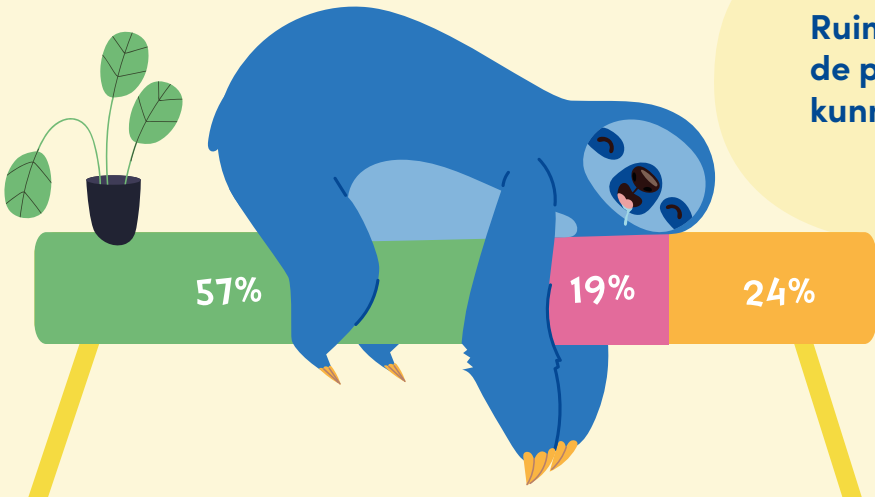
Figuur 5.8*

Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt?

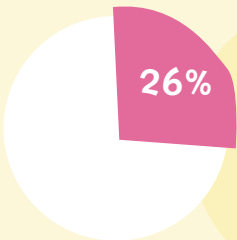
Figuur 5.4*

Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren?

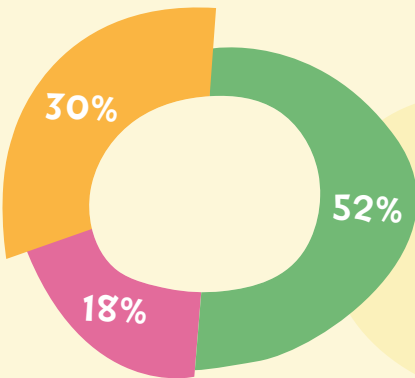
Figuur 5.5*

Ruim de helft is tevreden over de plek(ken) waar ze pauze kunnen houden.

Figuur 5.9

Een kwart van alle leerlingen heeft een leerprobleem, beperking of blijvende ziekte.

Figuur 5.10

Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?

Inspraak

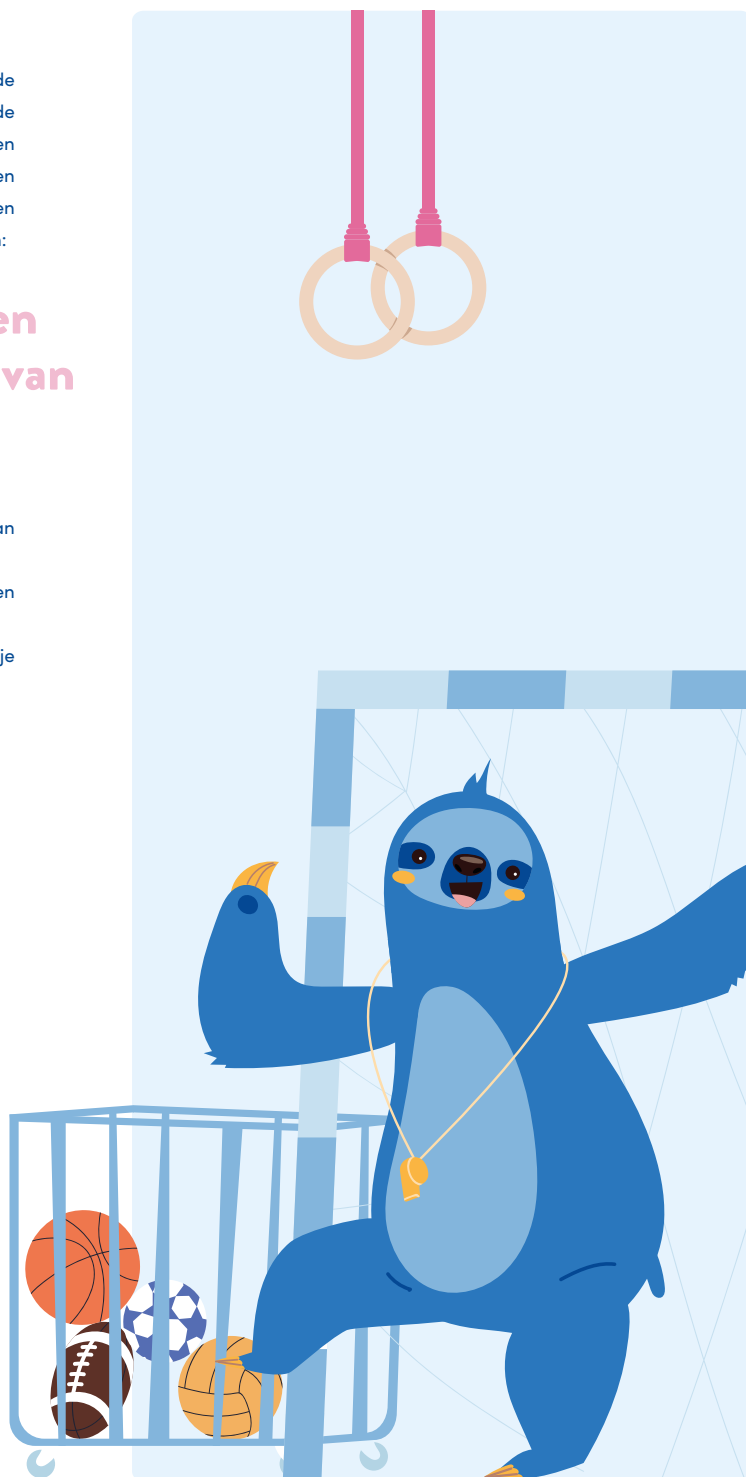
6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zien we of leerlingen tevreden zijn over de inspraak die ze hebben. Zo vragen we of school iets met de meningen en ideeën van leerlingen doet, of aan leerlingen vraagt wat ze van de lessen vinden en of de leerlingen weten dat er een leerlingenraad op school is. Er is geen totaaloordeel, dus we kijken naar de volgende losse vragen:

Aan zes op de tien leerlingen wordt níét gevraagd wat ze van de lessen vinden.

- Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?
- Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?
- Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?
- Is er een leerlingenraad op jouw school?

3/4
van de leerlingen weet dat er een leerlingenraad op school is.

Wat doet het LAKS?

We vinden het jammer dat bijna een derde van de leerlingen aangeeft dat school niets met de mening of ideeën van leerlingen doet (zie volgende pagina). Als LAKS vinden we het natuurlijk belangrijk dat leerlingen meedenken en meepraten over hoe het op school beter kan. Met de LAKS-monitor kunnen jullie precies zien wat er wel en wat er niet goed gaat. De LAKS-monitor is dus hét middel om het gesprek aan te gaan met school en verbeterpunten aan te kaarten. Dit jaar krijgt elke school een schoolspecifieke factsheet waardoor je nog duidelijker kan zien wat goed gaat op jouw school, maar ook wat nog beter kan. Ook kun je op de online resultatenpagina meer informatie vinden over hoe jouw school scoort. Als leerlingenraad heb je hierdoor de cijfers die jullie plannen onderbouwen! Is er nog geen leerlingenraad op jouw

school maar wil je wel dat die er is, neem dan eens contact op met LAKS om te kijken hoe je dat het best kan aanpakken.

Wil je landelijke inspraak over beslissingen die niet alleen jouw school, maar ook andere scholen in Nederland aangaan? Kom dan eens naar de pizzapanelen op ons kantoor in Utrecht, of naar een scholierencongres bij jou in de buurt! Zo kom je in contact met andere leerlingen en leerlingenraden, en kun je je stem op landelijk niveau laten horen. Hou de agenda op onze site in de gaten voor de data.

Wat kun je doen als leerlingenraad?

We zien bij de opvallende facts dat meer dan zeventig procent van de leerlingen aangeeft een leerlingenraad op school te hebben, super goed! Uit de LAKS-monitor kun je als leerlingenraad heel veel informatie halen. Dit jaar krijg je per school een factsheet met verschillende uitgelichte resultaten van jullie school, deze kun je vergelijken met de landelijke resultaten. Daarnaast kun je op de resultatenpagina van jullie school precies zien hoe de verschillende leerjaren of onderwijsrichtingen op de gestelde vragen reageren. Wanneer jullie medescholieren ergens ontevreden over zijn, kun je dat aankaarten op school. Met de cijfers staan jullie sterker, omdat jullie kunnen aantonen dat veel leerlingen dezelfde mening delen.

Toch zien we ook dat bijna een kwart van de leerlingen niet weet of er een leerlingenraad op school is. Het is belangrijk om als leerlingenraad zichtbaar te zijn, zodat alle leerlingen weten waar ze heen kunnen met hun ideeën. Jullie zijn namelijk de stem van de leerlingen op

school. Manieren om de mening van medeleerlingen op te halen zijn het afnemen van vragenlijsten, het organiseren van een open vergadering, het maken van een ideeënbuss of door focusgroepen over specifieke onderwerpen te organiseren en zo de mening van leerlingen te bevragen. Vinden jullie het lastig om als leerlingenraad zichtbaar te zijn of onderzoek te doen onder medescholieren? We komen jullie hier graag mee helpen in een training. Het LAKS biedt ook allerlei andere soorten trainingen aan om de leerlingenraad te verbeteren. Heb je nog geen leerlingenraad op school, maar zou je dit wel willen? Ga in gesprek met een docent en richt er een op! In ons leerlingenraadhandboek vind je praktische tips voor het oprichten van een leerlingenraad.

Opvallende facts

● % negatief ● % neutraal ● % positief

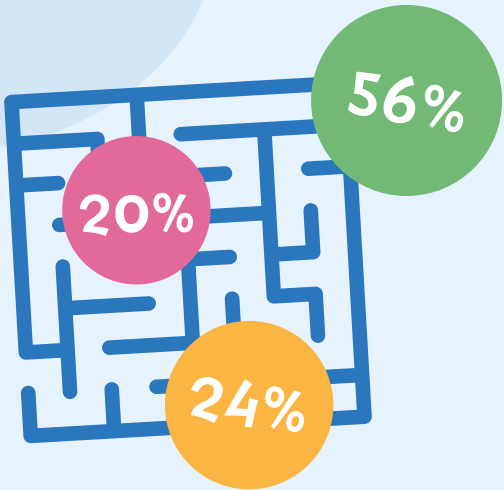
Figuur 6.1

Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?

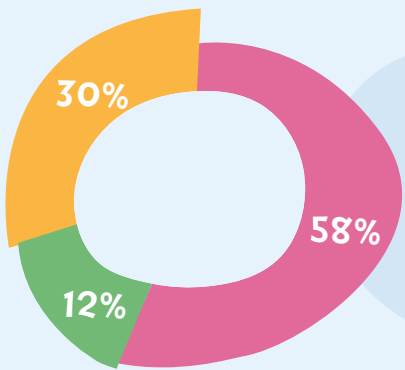
Figuur 6.3*

Meer dan de helft van de leerlingen weet waar ze heen moeten als ze een klacht hebben. Twintig procent weet dat niet.

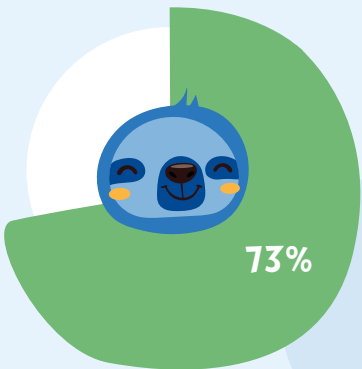
Figuur 6.2*

Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?

Figuur 6.4*

Driekwart van de leerlingen weet dat er een leerlingenraad op school is.

Sfeer en veiligheid

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk praten we over de sfeer en veiligheid op school. Het gaat dan bijvoorbeeld om hoe leerlingen het naar hun zin hebben op school, en of ze zich veilig voelen.

Het totaaloordeel bestaat uit de volgende vragen:

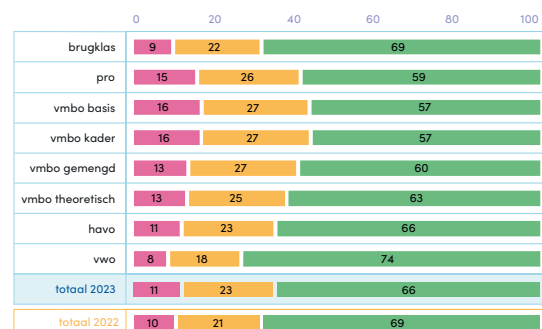
- Ben je tevreden over de sfeer op je school?
- Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan?
- Heb je het naar je zin op school?
- Voel je je veilig op school?

Ook is bij dit thema een losse vraag gesteld: "Ervaar je wel eens stress door school?" (niet gesteld aan praktijkonderwijsleerlingen).

Bovendien kijken we naar pesten: hoe vaak komt dit voor, en vinden leerlingen dat hun school er goed mee omgaat?

7.2 Totaaloordeel sfeer en veiligheid

Op het totaaloordeel over sfeer en veiligheid zien we dat in 2023 twee derde van de scholieren positief is, en een tiende negatief. Dat verschilt bijna niet van 2022. Wel zien we verschillen tussen de onderwijsrichtingen die ook in de figuur te zien zijn: leerlingen in de brugklas en op het vwo zijn duidelijk het vaakst tevreden met de sfeer en veiligheid, waar leerlingen van praktijkonderwijs, vmbo-basis en vmbo-kader dat wat minder zijn. Daarnaast zien we nog dat scholieren in het eerste en laatste leerjaar vaker positief zijn dan leerlingen in de andere jaren (jaar 3 is met 62% het minst vaak positief).

Figuur 71: Sfeer en veiligheid - totaaloordeel

■ % negatief ■ % neutraal ■ % positief

66%
van de leerlingen is positief
over de sfeer en veiligheid
op school.

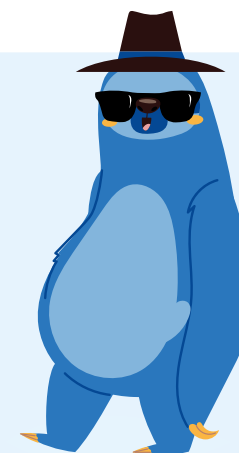

Wat doet het LAKS?

We vinden het belangrijk dat de sfeer en veiligheid op school goed zijn. Toch merken we dat het soms moeilijk is om dit te meten via een vragenlijst. Want is er in de enquête wel ruimte om echt te vertellen wat je voelt en vindt? En durf je dat dan ook te zeggen? Zo zien we bijvoorbeeld dat bijna tachtig procent van de leerlingen aangeeft zich veilig te voelen op school, maar zien we ook dat bijna veertig procent van de leerlingen de afgelopen drie maanden te maken heeft gehad met pesten. Daarom zijn we met het LAKS aan het onderzoeken hoe we dit onderdeel kunnen verbeteren. Wil jij hier over meedenken en vertellen wat jij fijne vragen zou vinden in de vragenlijst? Laat het ons dan weten! Ook zien we dat vertrouwenspersonen niet altijd zichtbaar zijn op school, of dat leerlingen zich niet prettig voelen bij de vertrouwenspersoon en liever naar iemand anders stappen. Het LAKS is verbonden aan het Expertisenetwerk Sociale Veiligheid waarin we onder andere bespreken waar leerlingen terecht kunnen met vragen en hoe we ze het beste kunnen helpen. Heb jij nu advies nodig? Neem contact op met bijvoorbeeld: www.dekindertelefoon.nl, www.stoppestennu.nl, www.allesoke.nl of www.deluisterlijn.nl. Natuurlijk mag je ons ook altijd bellen en dan helpen we je zo goed mogelijk verder: dat doen we graag! Ook voor meer praktische vragen over bijvoorbeeld schoolregels of toetsen/examens of andere dingen die met school te maken hebben, zijn wij beschikbaar via info@LAKS.nl of op 030-7900 910!

We zien dat meer dan vijftig procent van de leerlingen stress ervaart. Dat vinden wij echt te veel. Af en toe stress hebben hoeft niet persé negatief te zijn: soms kan het je helpen om ergens

mee aan de slag te gaan of om je toetsweek goed door te komen. Maar als je vaak stress hebt, kan dit negatieve gevolgen hebben voor je (mentale) gezondheid. Het LAKS maakt zich hard voor het verminderen van prestatiedruk en toetscultuur. Prestatiedruk houdt in dat jij druk voelt om te presteren. Deze druk leidt vaak tot stress. Scholieren hebben het gevoel dat er erg veel afhangt van een toets. De toetsen die veel leerlingen krijgen, gaan vaak over een resultaat – je krijgt een cijfer en je hebt een toets goed of slecht gemaakt. Dit heet summatief toetsen. Vaak leidt dit tot 'zweten, weten, vergeten': je zweet voor een toets, zodat je het weet voor een toets – maar na de toets vergeet je alles. Het LAKS is samen met andere onderwijspartijen zoals de VO-Raad in overleg om de toetsdruk op scholen te verminderen. Een onderdeel van dit plan is om ook leerlingen en docenten op school bewust te maken van de toetsdruk op school en ze na te laten denken over hun toetsbeleid. Vaak is er op school geen duidelijk toetsbeleid of weten veel docenten en leerlingen niet van het toetsbeleid. Op sommige scholen geven docenten daarom maar toetsen om te toetsen. Een duidelijk toetsbeleid zorgt ervoor dat docenten en leerlingen weten waarom ze een toets moeten maken, wat er van ze wordt verwacht en wat er met de resultaten van de toetsen worden gedaan. Een duidelijk toetsbeleid draagt bij om de prestatiedruk te verminderen!

Wat kun je doen als leerlingenraad?

Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat leerlingen weten bij wie ze terecht kunnen als ze problemen hebben of als ze stress ervaren. We zien dat vertrouwenspersonen niet altijd even zichtbaar zijn binnen de school. Als leerlingenraad kun je ervoor zorgen dat leerlingen op de hoogte zijn van de vertrouwenspersoon en aangeven waarmee en wanneer ze daar terecht kunnen.

Om te zorgen dat de school een fijne omgeving is waar iedereen zich thuis voelt, zou je ook eens naar de LAKS Taalgids kunnen kijken. Bespreek deze eens met de leerlingenraad; zijn er woorden of onderwerpen die jullie verder in klassen willen bespreken? Voelt iedereen zich fijn bij de woorden die nu gebruikt worden, of zijn er toch leerlingen die zich er buitengesloten door voelen of het niet

prettig vinden hoe er over bepaalde onderwerpen wordt gepraat. De taalgids kan een begin zijn om hier een gesprek over te starten, maar je kunt ook op andere manieren je best doen voor een fijne en veilige school. Zo kun je eens met de leerlingenraad naar het anti-pest beleid kijken van je school; werkt dit? En wat zijn nog andere manieren om pesten op school aan te pakken? Bespreek met elkaar wat de school nodig heeft om veilig te zijn voor alle leerlingen en probeer je daarbij te verplaatsen in een ander en praat erover.

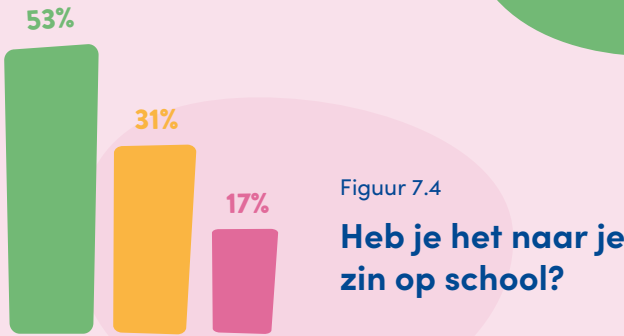
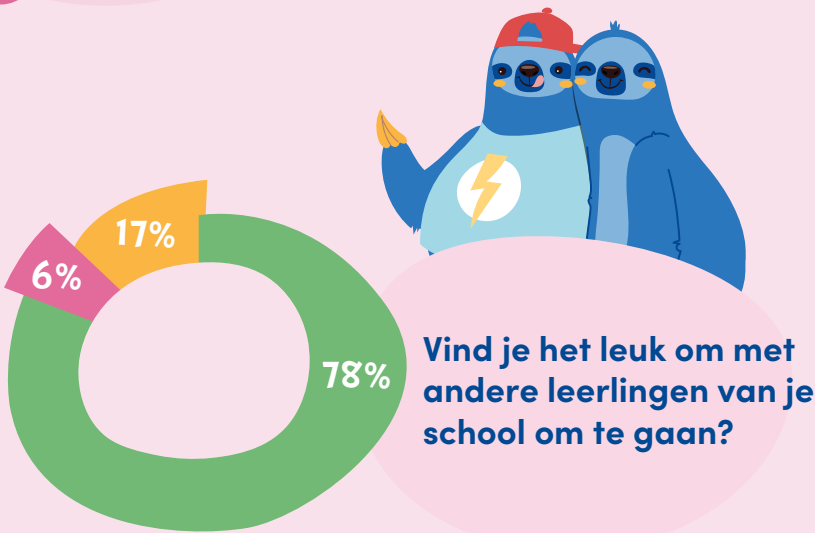

Opvallende facts

● % negatief ● % neutraal ● % positief

Figuur 7.2
Ben je tevreden over de sfeer op je school?

Figuur 7.4
Heb je het naar je zin op school?

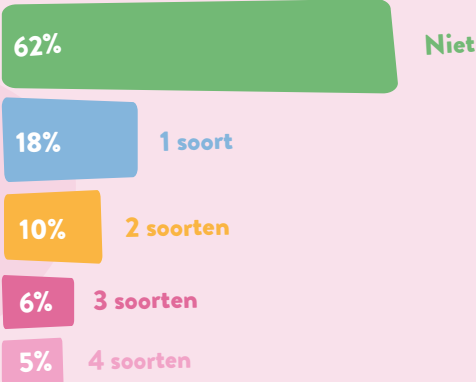

Figuur 7.5
Voel je je veilig op school?

Figuur 7.6
De helft van de leerlingen ervaart wel eens stress door school.

Figuur 7.7
Soorten pestgedrag ervaren in de afgelopen drie maanden.

Figuur 7.8
Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?

Algemeen oordeel

Dit laatste hoofdstuk laat zien hoe tevreden leerlingen in het algemeen zijn over hun school. We bespreken onder andere het rapportcijfer dat zij in de vragenlijst aan school gaven. Daarnaast gaan we nog wat dieper in op wat nu precies bepaalt of een scholier wel of niet tevreden is en hoe scholen de tevredenheid van hun leerlingen kunnen verhogen.

8.1 Inleiding

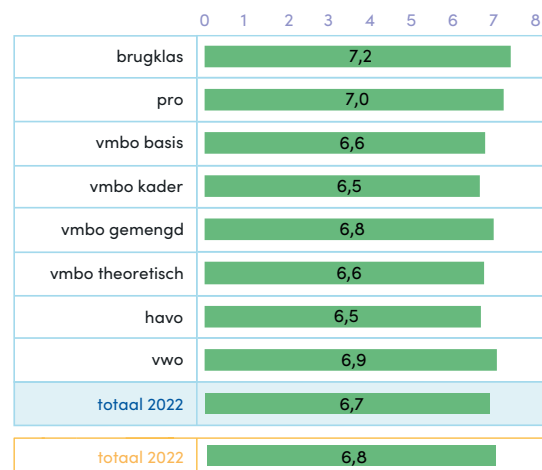
In dit hoofdstuk kijken we naar de algemene tevredenheid van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Om dit te meten hebben we de volgende vraag aan leerlingen gesteld:

- Wat voor rapportcijfer geef je jouw school?

Eerst laten we het antwoord op deze vraag zien. Daarna hebben we gekeken welke van de al besproken vragen veel invloed hebben op het rapportcijfer. Zo kunnen we achterhalen hoe scholen de tevredenheid van hun leerlingen wellicht kunnen verbeteren!

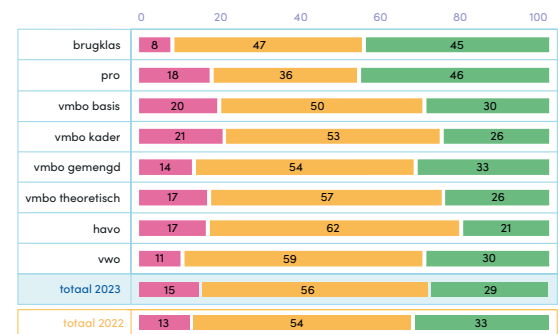
8.2 Rapportcijfer

Gemiddeld geven alle leerlingen het voortgezet onderwijs een 6,7. Dat is net één tiende lager dan vorig jaar. Brugklassers zijn over het algemeen het meest tevreden en beoordelen het onderwijs met een 7,2.

Figuur 8.1: Wat voor rapportcijfer geef je je school?*

Voor de volgende grafiek hebben we drie categorieën gemaakt van de rapportcijfers: ontevreden (een 5,5 of lager), neutraal (tussen de 5,5 en 7,5) en tevreden (7,5 of hoger). We zien dat van leerlingen in de brugklas en het praktijkonderwijs bijna de helft een 7,5 of hoger geeft aan hun school, terwijl in andere onderwijsrichtingen het grootste deel een cijfer tussen 5,5 en 7,5 geeft.

Figuur 8.2: Wat voor rapportcijfer geef je je school?* % negatief % neutraal % positief

8.3 Welke omstandigheden hebben de meeste invloed op het rapportcijfer?

We willen graag weten welke leerlingkenmerken en tevredenheidsoordelen van invloed zijn op de algemene tevredenheid van leerlingen (hun rapportcijfer). Met behulp van een regressiemodel zijn deze kenmerken en oordelen bekeken.

De volgende leerlingkenmerken blijken van invloed te zijn op het rapportcijfer (in volgorde van belangrijkheid). Hieruit blijkt dat:

- Hoe hoger het leerjaar, hoe lager het rapportcijfer dat leerlingen geven;
- Leerlingen in de brugklas en het vwo vaker een hoger rapportcijfer geven dan havisten;
- Leerlingen met ondersteuningsbehoefte vaker een lager cijfer geven dan leerlingen zonder een ondersteuningsbehoefte.

Dezelfde analyse is gedaan om te kijken welke tevredenheidsoordelen een rol spelen bij de hoogte van het rapportcijfer: als leerlingen positiever antwoorden op deze vragen, was het rapportcijfer dat zij gaven hoger:

- Heb je het naar je zin op school?
- Ben je tevreden over de sfeer op je school?
- Ben je tevreden over wat je leert op school?
- Gaan leraren goed met je om?
- Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?
- Ben je tevreden over je mentor?
- Kunnen je leraren goed uitleggen?
- Helpen leraren je om je best te doen op school?
- Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen?
- Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les?

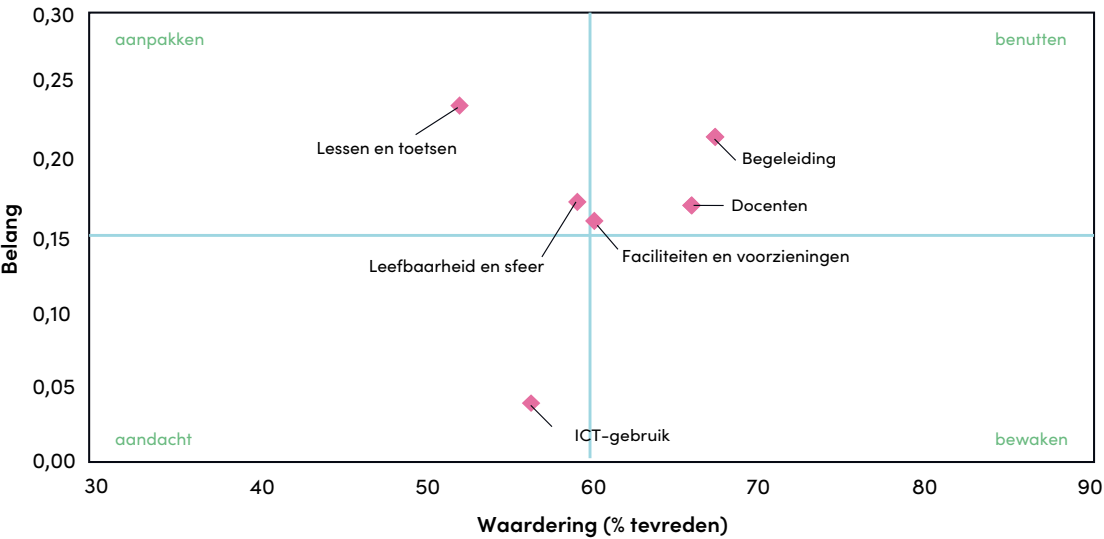
8.4 Investeren in plezier (kwadranten)

Waar kunnen scholen het beste beginnen als zij hun leerlingen met meer plezier naar school willen laten gaan? De prioriteitenmatrix helpt bij het stellen van deze prioriteiten. Het maken van een prioriteitenmatrix is een ingewikkelde statistische taak, de interpretatie ervan is gelukkig makkelijker.

In de matrix wordt het belang van de verschillende totaaloordelen voor het al dan niet met plezier naar school gaan, afgezet tegen de waardering op deze oordelen. De waardering is gebaseerd op het gemiddelde percentage positieve scholieren op de totaaloordelen. Door deze twee zaken in een figuur te zetten, ontstaat een indeling die bestaat uit vier vlakken: aanpakken, aandacht, benutten en bewaken. Hoe hoger een punt in het vierkant staat, hoe groter het belang van die score is: hoog belang betekent dat de score een sterke invloed heeft op de tevredenheid met school. Hoe verder een punt naar rechts staat, hoe hoger de waardering van dat totaaloordeel is.

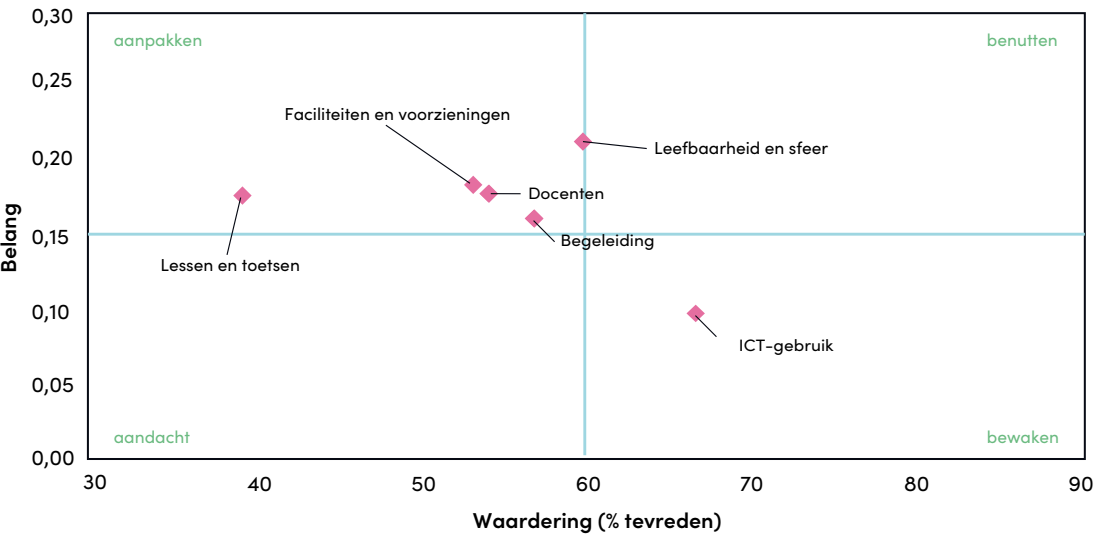
Voor elk onderwijstype (pro, vmbo, havo en vwo) is een prioriteitenmatrix gemaakt. Linksonder in die matrices bevinden zich punten waar scholieren niet tevreden over zijn, maar die ook weinig invloed hebben op de algehele tevredenheid (aandacht). Punten waarover leerlingen tevreden zijn, maar die geen grote invloed hebben op de algehele tevredenheid staan rechtsonder (bewaken). Onderdelen die belangrijk zijn voor de algehele tevredenheid én waarover scholieren ook tevreden waren, staan rechtsboven (benutten).

Figuur 8.3 laat de prioriteitenmatrix zien voor het praktijkonderwijs. We zien dat twee thema's binnen het kwadrant 'aanpakken' vallen: 'lessen en toetsen' en 'leefbaarheid en sfeer'. Leerlingen in het praktijkonderwijs geven dus aan ontevreden te zijn over deze thema's, terwijl ze een grote invloed hebben op de algehele tevredenheid. Actie van de school op deze thema's is dus gewenst.

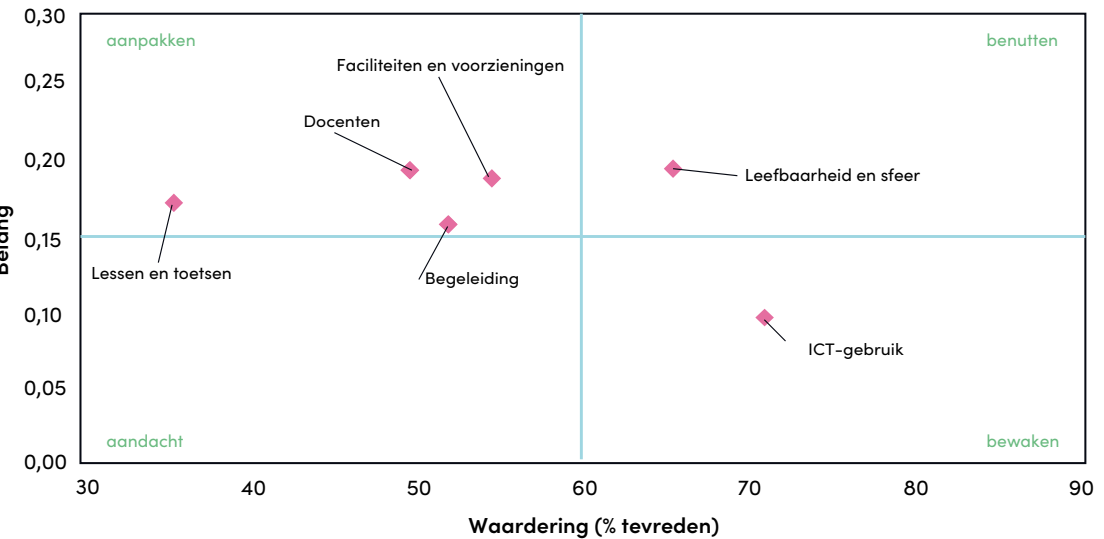
Figuur 8.3: Prioriteitenmatrix voor het praktijkonderwijs

Figuur 8.4 toont de matrix voor het vmbo. Hieruit blijkt dat, op ICT-gebruik na, alle thema's op 'aanpakken' staan. Deze thema's zijn voor leerlingen van belang voor hun tevredenheid, maar op dit moment is hun waardering hiervoor nog laag.

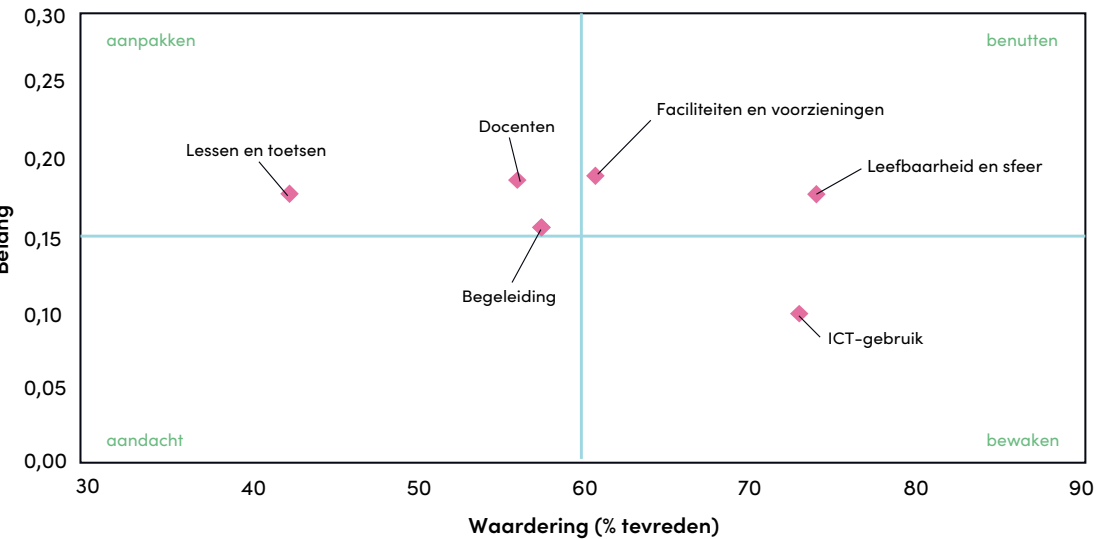
Figuur 8.4: Prioriteitenmatrix voor het vmbo

Voor havoleerlingen geldt dat zij veel waardering hebben voor én belang hechten aan leefbaarheid en sfeer. Dit is dus goed geregeld voor havisten. Voor scholen die de tevredenheid van hun leerlingen willen verbeteren, valt nog winst te halen bij de thema's lessen en toetsen, docenten, begeleiding, en faciliteiten en voorzieningen; deze staan nu nog op 'aanpakken'.

Figuur 8.5: Prioriteitenmatrix voor de havo

Ten slotte is in de matrix voor het vwo te zien dat leerlingen positief zijn over de faciliteiten en voorzieningen, en de leefbaarheid en sfeer. Ook zijn zij positief over het ICT-gebruik, hoewel dit minder van belang is voor hun algehele tevredenheid. De thema's lessen en toetsen, begeleiding en docenten staan nog op 'aanpakken'.

Figuur 8.6: Prioriteitenmatrix voor het vwo

Janouke, voorzitter

Het is goed om te zien dat leerlingen over het algemeen positief zijn over het onderwijs dat zij krijgen en de school waarop ze zitten. Ook is het positief om te zien dat bijna 75% van de leerlingen de leerlingenraad weet te vinden op school. Tegelijkertijd zie je wel dat de mening van de leerling maar in 1/3 de van de gevallen wordt gehoord en bij ongeveer 60% van de leerlingen zelfs niet om de mening van de lessen wordt gevraagd.

Wat ook opvalt is dat 20% van de leerlingen het niet leuk vindt om naar school te gaan, dat bijna 40% wordt gepest en dat meer dan de helft van de leerlingen heel veel stress ervaart. Iets dat moet veranderen!

Fien, secretaris

Sommige resultaten doen mij schrikken, andere maken me juist heel blij. Ik schrik van de 39% die in de afgelopen drie maanden voor het invullen van de vragenlijst gepest is, een groei ten opzichte van 2022. Ik word heel blij van de grote tevredenheid over mentoren. In de LAKS-monitor vinden we verschillende resultaten terug. Ze hebben echter allemaal gemeen dat de leerling alle onderwijspartijen laat zien waar er werk aan de winkel is en waar het al goed gaat.

Ik schrik van de 39% die in de afgelopen drie maanden voor het invullen van de vragenlijst gepest is, een groei ten opzichte van 2022.

Rafke, penningmeester

Ik vind het jammer dat de meeste leerlingen aangeven dat vakken niet goed op elkaar worden afgestemd. Vanuit de scholierencongressen over Digitale Vaardigheden en Burgerschap kwam juist naar voren dat leerlingen de voorkeur geven aan samenwerking tussen vakken. Ook bij de curriculumherziening geven leerlingen aan een voorkeur te hebben voor het afstemmen van de inhoud van vakken op elkaar. Ook geeft bijna 30% van de leerlingen aan dat school niets doet met de meningen of ideeën van leerlingen. We betreuren dit cijfer enorm. Leerlingen zijn de ervaringsdeskundigen en kunnen zo vanuit hun perspectief handige oplossingen aankaarten of onbekende problemen op tafel leggen.

Cylus, algemeen bestuurslid

Wat goed om te zien dat 50% van de leerlingen goed wordt voorbereid voor hun eindexamen. Wel is het belangrijk dat we hieraan blijven werken, want we willen dit getal natuurlijk naar de 100% hebben. We zien dat er de afgelopen jaren veel achterstanden opgelopen zijn, wat veel onzekerheid met zich meebrengt ter voorbereiding op de examens. Het LAKS pleit ervoor om dit probleem vanuit de school aan te pakken en er o.a. voor te zorgen dat iedereen de mogelijkheid heeft tot begeleiding en ondersteuning bij de examens!

Lars, algemeen bestuurslid

Ik vind het schrijnend dat ongeveer 40% van de Nederlandse scholieren aangeeft gepest te zijn. Dit cijfer geeft aan dat de sociale veiligheid op scholen niet in orde is, en dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dus de nodige veranderingen moet doorvoeren om dit cijfer naar 0% te krijgen. Sociale veiligheid is naar mijn mening de belangrijkste factor om van je schooltijd te kunnen genieten én om überhaupt fatsoenlijk onderwijs te kunnen volgen. Dit is dus weer een wake-up call dat er zeer spoedig dingen moeten veranderen.

In de LAKS monitor is te zien dat 50% van de leerlingen positief is over wat ze leren op school.

Lotte, algemeen bestuurslid

Het is goed dat de monitor dit jaar weer door zo veel leerlingen is ingevuld. Dit geeft een goed beeld van de mening van leerlingen over het onderwijs, waardoor het LAKS de stem van leerlingen weer luider kan laten horen! De cijfers rondom sfeer en veiligheid laten zien dat er nog veel werk aan de winkel is om voor iedere leerling school tot een fijne en veilige plek te maken. Wat mij betreft een signaal om hier in het onderwijs nog harder op in te zetten!

Coen, algemeen bestuurslid

In de LAKS monitor is te zien dat 50% van de leerlingen positief is over wat ze leren op school. Het is interessant om te kijken hoe dit percentage kan worden verhoogd, bijvoorbeeld door meer variatie toe te voegen aan de lessen. Hier is maar 38% van de leerlingen positief over. Een kwart van de leerlingen heeft een ondersteuningsbehoefte. Slechts de helft van deze groep is echter tevreden over de ondersteuning die ze krijgen. Dit percentage moet echt omhoog, want iedereen heeft het recht om gelijkwaardig mee te draaien in het onderwijs.

Bijlage

Vragenlijst LAKS-monitor 2023

De leerlingenraad, het LAKS en jouw school willen graag weten hoe jij denkt over jouw onderwijs. Door deze vragenlijst in te vullen geef je toestemming aan het LAKS om jouw antwoorden anoniem te verwerken en naar je school & leerlingenraad te sturen. Niemand kan zien welke antwoorden van jou zijn.

1. Ik ben een:
 - Man
 - Vrouw
 - Anders
 - Dat wil ik niet zeggen
2. In welk leerjaar zit je?
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
3. Welke onderwijssoort volg je?
 - Praktijkonderwijs
 - Brugjaar (combinatieklassen vmbo/havo en havo/vwo)
 - Vmbo brugjaar (leerjaar 1 of 2 van vmbo, maar leerweg nog niet gekozen)
 - Vmbo basis
 - Vmbo kader
 - Vmbo gemengd
 - Vmbo theoretisch
 - Havo
 - Vwo (atheneum)
 - Vwo (gymnasium)
4. Welk profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo theoretisch leerjaar 3 of 4]
 - Techniek
 - Zorg en welzijn
 - Economie
 - Groen / Landbouw
 - Ik heb (nog) geen profiel gekozen
 - Anders
5. Welk profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo basis, kader of gemengd leerjaar 3 of 4]
 - Dienstverlening en producten
 - Zorg en welzijn
 - Groen
 - Economie en ondernemen
 - Produceren, installeren en energie
 - Bouwen, wonen en interieur
 - Horeca, bakkerij en recreatie
 - Mobiliteit en transport
 - Media, vormgeving en ICT
 - Maritiem en Techniek
 - Ik doe twee profielen tegelijk
 - Ik heb nog geen profiel gekozen
 - Anders
6. Welk eerste profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo basis, kader of gemengd leerjaar 3 of 4 EN twee profielen tegelijk]
 - Dienstverlening en producten
 - Zorg en welzijn
 - Groen
 - Economie en ondernemen
 - Produceren, installeren en energie
 - Bouwen, wonen en interieur
 - Horeca, bakkerij en recreatie
 - Mobiliteit en transport
 - Media, vormgeving en ICT
 - Maritiem en Techniek
7. Welk tweede profiel heb je gekozen? [Alleen voor vmbo basis, kader of gemengd leerjaar 3 of 4 EN twee profielen tegelijk]
 - Dienstverlening en producten
 - Zorg en welzijn
 - Groen
 - Economie en ondernemen
 - Produceren, installeren en energie
 - Bouwen, wonen en interieur
 - Horeca, bakkerij en recreatie
 - Mobiliteit en transport
 - Media, vormgeving en ICT
 - Maritiem en Techniek
8. Welk profiel heb je gekozen? [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger]
 - Cultuur en Maatschappij
 - Economie en Maatschappij
 - Natuur en Gezondheid
 - Natuur en Techniek
 - Economie en Maatschappij / Cultuur en Maatschappij
 - Natuur en Techniek / Natuur en Gezondheid
 - Natuur en Techniek / Economie en Maatschappij
 - Natuur en Gezondheid / Economie en Maatschappij
 - Natuur en Techniek / Cultuur en Maatschappij
 - Natuur en Gezondheid / Cultuur en Maatschappij
 - Ik heb nog geen profiel gekozen
9. Helpen leraren je om je best te doen op school?
 - Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet
 - Meestal wel
 - Zeker wel
10. Letten je leraren op wat je goed en niet zo goed kunt?
 - Zeker niet
 - Meestal niet
 - Soms wel, soms niet

- Meestal wel
- Zeker wel

11. Ben je tevreden over wat je leert op school?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

12. Doe je verschillende dingen in een les?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

13. Werken computers, laptops of tablets goed op je school?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

14. Ben je tevreden met het gebruik van computers of digibord in de les?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

15. Bespreken leraren wel eens het nieuws in de lessen? (Bijvoorbeeld dingen uit het (jeugd)journaal, een nieuwswebsite of uit de krant)

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

16. Is dat wat je leert op school nuttig voor als je van school af gaat?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

17. Ben je tevreden over de extra activiteiten buiten de les? (Bijvoorbeeld schoolreisje, sportdag of bezoek aan museum)

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

- Niet van toepassing

18. Helpt de school je met het kiezen van een volgende studie of werk?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

19. Kunnen je leraren goed uitleggen?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

20. Ben je tevreden over je mentor?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

21. Krijg je hulp als je problemen hebt met leren?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

22. Vertellen je leraren je duidelijk hoe je een opdracht of toets hebt gemaakt?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

23. Vertelt de school leerlingen de belangrijke dingen die op school gebeuren? (Bijvoorbeeld nieuws over activiteiten, regels of lesuitval)

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

24. Doet de school iets met de mening of ideeën van leerlingen? (Bijvoorbeeld via een leerlingenraad kunnen leerlingen inspraak hebben)

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

25. Ben je tevreden over de sfeer op je school?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

26. Vind je het leuk om met andere leerlingen van je school om te gaan?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

27. Heb je het naar je zin op school?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

28. Voel je je veilig op school?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

29. Zijn de regels op je school duidelijk?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

30. Helpt de school je goed als je persoonlijke problemen hebt? (Bijvoorbeeld gezondheidsproblemen, problemen thuis, ruzies)

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

31. Ben je tevreden met wat je school doet tegen pesten?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

32. Ben je de afgelopen 3 maanden gepest op school? (Bijvoorbeeld klas, schoolplein, kantine, wc's, gang)

- Zeker wel
- Meestal wel
- Soms wel, soms niet
- Meestal niet

- Zeker niet

33. Ben je de afgelopen 3 maanden online gepest door leerlingen van school? (Bijvoorbeeld via WhatsApp, Instagram, Snapchat, Facebook)

- Zeker wel
- Meestal wel
- Soms wel, soms niet
- Meestal niet
- Zeker niet

34. Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden expres lichamelijk pijn gedaan?

- Zeker wel
- Meestal wel
- Soms wel, soms niet
- Meestal niet
- Zeker niet

35. Hebben leerlingen van je school je de afgelopen 3 maanden gediscrimineerd? (Bijvoorbeeld gemeen doen om wie je bent, waar je vandaan komt, hoe je eruit ziet of door je geloof)

- Zeker wel
- Meestal wel
- Soms wel, soms niet
- Meestal niet
- Zeker niet

36. Helpt je school je bij het zoeken naar een stage? [Alleen voor praktijkonderwijs]

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

37. Leer je op jouw stage dingen die handig zijn voor werken? [Alleen voor praktijkonderwijs]

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

38. Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd in de lessen?

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

39. **Helpt de school jou, naast het begrijpen van de lesstof, ook met andere vaardigheden? (Bijvoorbeeld vinden van goede informatie, leren plannen, presenteren of hoe je goed met elkaar om kunt gaan)**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

40. **Gaan leraren goed met je om?**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

41. **Ben je tevreden over de begeleiding die je hebt gehad bij het kiezen van jouw profiel/vakkenpakket? [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger OF vmbo leerjaar 3 of hoger]**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

42. **Ben je tevreden over de voorbereiding op de eindexamens? [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger OF vmbo leerjaar 3 of hoger]**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

43. **Hebben leraren genoeg tijd voor je?**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

44. **Wordt er op school aan je gevraagd wat je van de lessen vindt?**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

45. **Heb je op school toegang tot boeken, computers of andere lesmaterialen om je schoolwerk goed te kunnen doen?**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

46. **Worden verschillende vakken op elkaar afgestemd? (Bijvoorbeeld niet te veel grote opdrachten tegelijk)**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

47. **Heb je op school extra hulp nodig bij één of meer van de volgende beperkingen, ziektes of aandoeningen (dit noemen we een ondersteuningsbehoefte)? [NIET voor praktijkonderwijs]**

- ADHD, ADD of concentratieproblemen
- Autisme (Autisme Spectrum Stoornis (ASS), klassiek autisme, Asperger en PDD-NOS (waaronder subgroep McDD))
- Dyslexie, dyscalculie of een taalontwikkelingsstoornis (TOS)
- Chronische aandoening/ziekte [migraine, longziekte, huidaandoening, diabetes, chronisch vermoeidheidssyndroom, reuma, artrose, MS, astma, spierziekte, kanker, epilepsie, hart- en vaatziekte, darmstoornis]
- Psychische aandoening (depressie, psychose, manisch-depressieve stoornis, schizofrenie, bipolaire stoornis, angststoornis, borderline, eetstoornis)
- Visuele of auditieve functionele beperking
- Motorische functionele beperking in bewegen of spreken
- Een andere ondersteuningsbehoefte of ziekte

- Nee
- Ja
- Dit wil ik niet zeggen

48. **Ben je tevreden over de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw ondersteuningsbehoefte? (Bijvoorbeeld bij het maken van toetsen) [NIET voor praktijkonderwijs EN; alleen bij ondersteuningsbehoefte]**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Ik krijg geen extra hulp op school

49. **Ervaar je wel eens stress door school? [NIET voor praktijkonderwijs]**

- Zeker niet
- Meestal niet

- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

50. **Is er een leerlingenraad op jouw school?**

- Nee
- Ja
- Weet ik niet

51. **Kun je extra vakken of activiteiten volgen als je dat wilt? (Bijvoorbeeld debatclub, schoolband of een extra taal)**

- Nee
- Ja
- Weet ik niet

52. **Ben je tevreden over de plek(ken) op school waar je rustig kunt leren? (Bijvoorbeeld Open Leercentrum, bibliotheek, aula of stilteruimte)**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

53. **Is voor jou duidelijk waar of naar wie je toe moet als je een klacht hebt?**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

54. **Ben je tevreden over de beroepsgerichte praktijklessen? [Alleen voor vmbo]**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel
- Niet van toepassing

55. **Ben je tevreden over de plek(ken) waar je pauze kunt houden?**

- Zeker niet
- Meestal niet
- Soms wel, soms niet
- Meestal wel
- Zeker wel

56. **Wat voor rapportcijfer geef je jouw school? [rapportcijfer: 1 – 10] Wil je nog iets tegen jouw school zeggen?**

Bijlage

Deelnemende scholen

Brin	Naam school
00IP00	KSH
00LJ00	Schaersvoorde
00LJ01	Schaersvoorde
00LJ02	Schaersvoorde
00LJ05	Schaersvoorde
00PJ00	Erasmus College
01EO00	Purmerendse Scholengroep
01IW00	Dongemond College
01IW03	Dongemond College
01KL09	Maritieme Academie Harlingen
01LZ00	Eerste Christelijk Lyceum
01MB00	Alfrink College
01MO00	Trevianum Scholengroep
01VJ06	Etty Hillesum Lyceum
02CI00	Insula College
02DZ04	Stanislas Dalton Delft
02ME02	Tabor College
02QQ00	Notre Dame des Anges
02RA03	KSGM Veluws College
02UC00	Atheneum College Hageveld
02VA00	Roelof van Echten College
02VA01	Roelof van Echten College
03FO00	CVO 't Gooi
03FO01	CVO 't Gooi
03FO04	CVO 't Gooi
03KN00	Pius X-College (Bladel)
04DS00	Trevianum Scholengroep
06XL00	Markland Oudenbosch
07BQ00	Trevianum Scholengroep
07FO00	Praktijkschool Westfriesland
07HF00	Accent Praktijkonderwijs Delfshaven
08LP00	Isendoorn College
09VG00	Reeshof College
10JY00	Kolom Praktijkcollege Het Plein
13EE00	Regionale scholengemeenschap Enkhuizen
14RR00	DevelsteinCollege
14SM04	A. Roland Holst College
14SM13	A. Roland Holst College
15NY00	Curio praktijkschool
16AW00	OSG Echnaton
16IH00	RSG Ter Apel
16NK00	Vrijeschool Zutphen VO
16YC00	Mondia Scholengroep
17BZ02	Capellenborg
17DN00	OSG de Meergronden
17HN00	Elzendaalcollege
18BR00	Praktijkonderwijs Assen
19IW00	RSG Wolfsbos
19IW02	RSG Wolfsbos
19IW04	RSG Wolfsbos
19KZ00	Pallas Athene College
19QA00	Koningin Wilhelmina College
19QA04	Koningin Wilhelmina College
19UR00	Dollard College PrO
19XH01	Het Hooghuis
19ZX01	Huygens College Heerhugowaard
20BQ00	Mill Hill College
20BV00	Praedinius Gymnasium
20CL00	Sg. Leonardo da Vinci
20CP00	Mondia Scholengroep

Brin	Naam school
20CP04	Mondia Scholengroep
20DB03	Thorbecke Scholengemeenschap
20DF00	Sg. Leonardo da Vinci
20DF01	Sg. Leonardo da Vinci
20DF09	Da Vinci College
20DH06	Kompaan College
20DH12	Kompaan College
20DH13	Kompaan College
20EI03	Vathorst College
20GD00	Campus 013
20KA00	Groenewald
20LA02	Esdal College
20LA03	Esdal College Boermarkeweg
20LA05	Esdal college
20LA06	Esdal College
20LA07	Esdal College
20MH00	Jac. P. Thijssse College
20RF00	Coornhert Lyceum
21EX00	Theresialyceum
21GU00	Edith Stein College
21GU06	Diamant College Lucas VO
21GU08	College St. Paul
23JA01	Grafisch Lyceum Rotterdam
25EF01	Vonk
25EF02	Vonk
25EF03	Vonk
25EF04	Vonk
25EF05	Vonk
25EF06	Vonk
25EF08	Vonk
25EF09	Vonk
25MB00	Montessori College Eindhoven
26JE00	Praktijkschool Uithoorn
26KR00	MaxX
26LU00	De Brug, school voor Praktijkonderwijs
26MJ00	Laurentius Praktijkschool
27MD01	Dali College
27VG00	Porta Mosana College
27ZH00	VMBO Maastricht (Sint Maartens College VMBO)
29VW00	Het Praktijkcollege Charlois
19IW00	RSG Wolfsbos
19IW02	RSG Wolfsbos
19IW04	RSG Wolfsbos
19KZ00	Pallas Athene College
19QA00	Koningin Wilhelmina College
19QA04	Koningin Wilhelmina College
19UR00	Dollard College PrO
19XH01	Het Hooghuis
19ZX01	Huygens College Heerhugowaard
20BQ00	Mill Hill College
20BV00	Praedinius Gymnasium
20CL00	Sg. Leonardo da Vinci
20CP00	Mondia Scholengroep
20CP04	Mondia Scholengroep
20DB03	Thorbecke Scholengemeenschap
20DF00	Sg. Leonardo da Vinci
20DF01	Sg. Leonardo da Vinci
20DF09	Da Vinci College
20DH06	Kompaan College

Brin	Naam school
20DH12	Kompaan College
20DH13	Kompaan College
20EI03	Vathorst College
20GD00	Campus 013
20KA00	Groenewald
20LA02	Esdal College
20LA03	Esdal College Boermarkeweg
20LA05	Esdal college
20LA06	Esdal College
20LA07	Esdal College
20MH00	Jac. P. Thijssen College
20RF00	Coornhert Lyceum
21EX00	Theresialyceum
21GU00	Edith Stein College
21GU06	Diamant College Lucas VO
21GU08	College St. Paul
23JA01	Grafisch Lyceum Rotterdam
25EF01	Vonk
25EF02	Vonk
25EF03	Vonk
25EF04	Vonk
25EF05	Vonk
25EF06	Vonk
25EF08	Vonk
25EF09	Vonk
25MB00	Montessori College Eindhoven
26JE00	Praktijkschool Uithoorn
26KR00	MaxX
26LU00	De Brug, school voor Praktijkonderwijs
26MJ00	Laurentius Praktijkschool
27MD01	Dalí College
27VG00	Porta Mosana College
27ZH00	VMBO Maastricht (Sint Maartens College VMBO)
29VW00	Het Praktijkcollege Charlois
29VX00	Het Praktijkcollege Zuidwijk
29VY00	RSG Tromp Meesters Praktijkschool
29VZ00	Het Praktijkcollege Centrum
30BC00	SintLucas
30GR00	Scholengemeenschap Bonaire
30GR02	Scholengemeenschap Bonaire
30GR03	Scholengemeenschap Bonaire

Bron: ResearchNed; LAKS-monitor 2023

Colofon

De LAKS-monitor 2023 is het tevredenheidsonderzoek van het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) onder scholieren in het voortgezet onderwijs. Dit rapport met de landelijke resultaten van de LAKS-monitor 2023 is uitgegeven in juni 2023.

Algemene projectcoördinatie:

LAKS, Utrecht

Hanne van Roessel

Lars Oomens

LAKS team

Onderzoek:

ResearchNed, Nijmegen

Anja van den Broek

Danny Brukx

Josien Lodewick

Tessa Termorshuizen

Niels Vullings

Vormgeving:

De Staat van Creatie, Leeuwarden

Marije Bakker

Tarek Laarif

Jetze Paulusma

Druk:

PostFly, Amsterdam

De LAKS-monitor 2023 kon worden uitgevoerd dankzij een financiële bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

© 2023 ResearchNed Nijmegen in opdracht van Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2015 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2019 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek en NEN-ISO 27001:2017 voor informatiebeveiliging.

Dat was 'm weer!
tot de volgende
LAKS-monitor

